لەدایکبوون

هیچ شتێك ناکرێت، هەمو شتێك لەدایك دەبێت - لەدایکبوونیش ماتێکی تۆڵەی خۆی هەیە

ڕۆژنامەیەکی ڕۆشنبیریی گشتی ئازادە

ژمارە ـ ١ ـ سالّی ـ ١ ـ فبریوەری ١٩٨٧

ئەم لیلاوی درویە ئاورونکە رەوەی راستی دەویت،راستی دەلیین هەرچەندە تەنها بین،راست دەنوسین هەر چەند دژایەتیمان بکریت،راست دەجولیینەوە ئەگەر بشکوژریین.

ئەگەر تەنهایی ئیمە تەنهایی راستی بیت،راستی دەمینیت لەسەری تەنها بیت.ئەگەر کوشتنی ئیمە کوشتنی راستی بیت،ئەوا دەزانین چون دەمرین و خەلکیش دەزانیت چی دەکوژیت.ئەمە تاکە پشتە بو ئەو کەسەی بیەویت بەم جورە بژی.

لەدایکبوون بۆ و چۆن؟!

● کۆنخوازیی یەکیکە لە فاکتەرە سەرەکیەکانی شەری یەکترکوژی و نەژادی سیاسەتی دەست بەسەراگرتن و پاککردنەوەی هیزو تاقمی بی هیز تر.

● هەر هەولیك شانی لەسەر ناوگورین دابات هیچ نابیت جگە لە کاویژکردنەوەی کۆن نەبیت. چونکە کارکردن بە هەمان باوەرو پەروەردەوە هەر لە کەناری کۆنا خۆی دەبینیتەوە.

● مەسەلە ئەوە نیە خومان بە کوشت بدەین مەسەلە ئەوەیە چون و لە پیناوی چی دا دەبینە قوربانی. ئایا ئاکامی ئەوەی دەیکەین چیە و چی دەگەیەنیت؟

● ئەگەر مەسەلەی کورد بەبی دیموکراتی نەتوانریت ئامادە بکریت،ئەوا دیموکراتیش بە بی مەسەلەی کورد نایەتە سەر کار.

● ناتوانین سەرکەوتن بەدەست بهینین ئەوجا باسی دیموکراتی بکەین،چونکە سەرکەوتنەکە خوی بە بی دیموکراتی نایەتە دی.

● لەبەرئەوەی مەسەلەی کورد یەکیکە لەمەسەلە تیکپچراوەکانی جیهان ئەوا کورد لە هەموو کەسیك زیاتر پیویستیی بە دیموکراتی و قاچ راکیشان و گفتوگو هەیە لە سەر مەسەلەکان.

بۆ ل ٢

شیوەی کومەلایەتی مەسەلەکان

● شەهید لە هەر ریکخراویکا خەباتی کردبێت ، شەهیدی میللەتەکەیە و لە سەر دلانە. ——— حەمەی فەرەج و خەبات و قوربانی

● هەموو نەوەیەك پیناسەی خوی پیێیە وهەولێ بەردەوام پێ دانی ئەدات. ——— لاجانگ و دوو زەمەنی جیاواز.

لاپەرەی ٣

بیرو باوەری ئازاد

● ئەگەر وەلامی میژومان پی نەدریتەوە ئەوا بۆ ئەمروش وەرام نیە. ——— سەباحی غالب

● حیلمەتیکی تیایە کە دوژمن ئەوەندە دژایەتی زمانەکەمان دەکات. ——— میر حاج

● کومونیستەکانیش بەو سوسیالیزمە دەستیان پی کرد. کە پەنجا سالە شیوەی رەسمی وەرگرتووە ——— هەڤالّ خەجۆ

لاپەرەی ٤ و ٥

شیوەی ئەدەبیی مەسەلەکان

● بانە ... بانگی ئازادیە.
بانە ... ئاهەنگی شادیە. ——— شیعر : کەمال میراودەلی

● ریچاردو روز و شیرکو بیکەس لە دوو هونراوەیان دا. ——— رزگار عبد الله

● مەجید نەدیم ، ژیانی و چەند بیرەوەریەك ———

لاپەرەی ٦ و ٧

هەوالەکان چی دەگەیەنن

● یەکیتی یان گیرسانەوە. میکانیزمی روداوە سیاسیەکان. جولانەوەی ناوسنوقە داخراوەکان. ——— نالە

لاپەرەی ٨ و ٩

بابەت

● "م ع" حەمەی حاجی محمود ———

● ریوی کاروان شکین ——— ● نوشتە و قەتران ———

لاپەرەی ١٠

لەدایکبوون بۆ ؤچون !؟

لە ناو هەموو میللەتیکدا ، بیری خراپ و بیری بیری چاکیش هەیە ، بیری داپلوسین و بـیـری ئازادیش هەیە • هەرکام لەم دوو جورە بیرە لـە بواری سیاسی دا دەبیتە کەرەسەو پیداویستی ئامانجیك• لایەنی داپلوسەری کلتوری هـەر میللەتك کوتەکیکە بە دەست دەسەلاتە چەوسێ نەرەکانی ئەو میللەتەوە• لایەنی ئازادیخوازو شورشگیری کلتوری هەرمیللەتیکیش ریـگـا و بەنزینی نەجاتو هینانە سەر کاری ئازادیـە • لایەنی داپلوسەری کلتوری هەر میللەتیـك خزمەتی ئامانجی چەوساندنەوە دەکات • لایەنی شورشگیریی هەر میللەتیکیش دەکەویتە سـەر ریگای ئامانجی ئـازادی •

زانست لەگەل چەوساندنەوەی مروڤدا جەمسەر نابیت• زانست نەك پشتگیری ئازادی مروڤـی دەکات، بەلکو زانست خوی چەکی ئایدولوجی ئامادەکردنی ئازادیە• لە زانست دا هیچ کەسێ خاوەنی هیچ کەسیك نیە• مروڤ بوویەکی سـەر بەخویەو مافی سروشتی خویەتی بە ئـازادی، بیربکاتەوەو رای خوی دەرببریت •

زانستیش، بیریکی موتلەق نییە، شتیك نییە وەکو هیلکەیەکی پاکراوبدوزریتەوە. شتیك نییە لە ئاسمانەوە بیتە خوارەوە. شتیکە لەسەر زەویە و هەنگاو بەهەنگاو دریژتر دەبیتەوە، خەبات بە خەبات بالاتر دەبیت.

لە بواری ئابوری دا ،پیویستی بوون **بە** ئامیری بەرهەم هینان و دەست گرتن بەسەر سروشت دا ، دەبیتە هوی ئەوەی مروڤ بکەویتە ناسینی سروش و دەورو بەری خوی. دروست کردنی خاکەنازیك لە ناسینی ئاسن و ماتریالەکانی تر جیانابیتەوە• چون دەتوانریت چەند ماتریالیك لە یەکتری جیا بکریتەوە؟ ئەگەر هەر کام لەوانە نەناسریت ناسین و دەست نیشانکردنی ئەنیش خوی لە خویا زانستیکی روتە.

کەواتە،پیشکەوتنی کومەلگای مروڤ لـە روی، ئابوریەوە، لەرویپیشەسازی و تەکنیکەوە جودا نابیتەوە لەپیشکەوتنی زانستەوە.زانست لەگەل شارستانی دا دوو هیلی تەریب بەیەکترین و لە گەل یەکتری دا دریژ دەبنەوە.وەك دریژبونـەوەی کەنارو روبار • **کەواتـە** : کومەلگایەکی دواکەوتوو یەعنی، زانستیکی دواکەوتوش•

هەروەکو چوون لەبواری ئابوری دا پیویستی دروستکردن زانست لە گەل خوی دا رادەکیشیت هەرئاواهیش لەبواری سیاسی دا ، پیویستی بون بەرزگاری، پیویستی بوون بەئازادی و دیموکراتی فەلسەفەو تیوری شورشگیریی ئامادەدەکات•

ئایا ئەم فەلسەفەو تیورانە لە کویوە دین؟

ئایا جیهانی مروڤ و جیهانی سروشت دوو شتی لەیەکدی جاوازن؟ • • • لەوەلام دا : نەخیر• پی بەپیی ئەوەی کە مروڤیش بویەکی مادیەو لە سنوری سروشت و گەردون ناچیتە دەرەوە ئـەوا زانست، لقەکانی زانستدەتکینە ناو جیهانی مروڤ و کومەلەوەو مروڤ وەکو چەکی ئایدولوجی بەکاریان دەهینیت •بەلام ئایا بە چ شیوەیەك ؟ زانستە روتەکان(فیزیاو ،کیمیاو ،بایولوجی و••) لەبواری کومەلایەتی دا بەشیوەیەکی ترخویـان، دەردەبرن• ئەمە لەوبنکەیەوە، کە : **هەموو شتیك لە دوو بارا بە دوو شیوە تەعبیر لە خوی دەکات،** ئەو فەلسەفەیەی کەلەسەر زانست خوی دادەریژیت فەلسەفەیەکی زانستیە • بویە ئەو تیگەو گوتانەی لەم فەلسەفەیەوە هەلدەقولیت سفەتی زانستـی، وەردەگریت •

زانست چەکی ئایدولوجی ئازادیە **کەواتـە** جولانەوەی ئازادی خوازانە لە جولانەوەی زانست ـی جیانابیتەوە •ئەمەمانای ئەوە نیە کە هەمو جولانەوەیەك ئەگەر داوای ئازادی بکات جولانە ـ وەیەکی زانستیانەیە •بەلکو مانای ئەوەیە کـە هەموو جولانەوەیەك ئەوەندە ئازادی خوازە کـە ئەوەندە زانستیانە بیت•هوی ئەمەش ئەوەیە کە زانست خوی تیورو تەعبیری ئازادیە• زانستیش شتیك نییە بەدەست هیچ کەسیکەوە، بەلکو لـە لقەکانی زانست هەلدەهینجریت و زەمەن نەژادی گرنگی ئەم مەسەلەیەیە•

ئەها دەگەینە ئەوەی کە بیری زانستی و پیـش کەوتنی کومەل لەیەکدی جودا نین•

ئایا کومەلگای ئیمە کەوتوتە کویوە؟

لای زوربەمان ئەو راستیەهەیە کە ئیمە میللەتیـ کی دواکەوتوین•**کەواتە** :بیرکردنەوەی زانستیانە لەناو ئیمەدا لاوازە •ئەوەندەی وشەی زانستیانە بەکار دەهینین هەزاریەکی ئەوە بیر لە زانست خوی ناکەینەوەو نازانین یەعنی چی ؟بویە بـە شیوەیەکی ئاینی لەسیاسەتو هەموو مەسەلەکان تی دەگەین،لەوانەش مارکسیزم ـ لینینزمە کـە کاریگەریەکی راستەوخوی هەیە بو سەرگەلەکەما ـ ن •زوربەمان وادەزانیت زانست یەعنی مارکس ـ یزم • **ئنجا** لەناو میللەتیکدا کەبیری فەلسە ـ فی و زانستی هیشتا لەناولیفەدابیت،لە سەردە میکدا کەزانست سنوری بو کیشرابیت،دەبیت **چی ئـەسپی خوی تاوبدات؟**

دەبیت کام لایەنی کلترەکەمان بژیێو و لەسەر کاربیت؟ وەلام تەنها هەرئەوەیە، : لایـەنـی **داپلـوسـەری** کلتورەکەمان• ئـەم لایەنەش لە هەموو بوارەکان دا بەشیوەی ئەو بوارانە تەعبیر لەخوی دەکات• **چـون؟** :ـ

زور کەس کەنانیکی دایتی ئیتر وادەزانیت دەبی بەو شیوەیە بجولییتەوە کەئەو پیی خوشە،دەبیت قسە لەگەل ئەو کەسە بکەیت کەئەو قسەی لەگەل، دەکات• نابیت لەگەل ئەو کەسە ئاموشوت هەبی کە ئەو رقی لییە تی • هەرچیەکیەشی ووت ئەگەر دەستیشتی بونەدەیت بەسنگتا نابیت رای جیـا دەرببریت •هەر ئەم مروڤە چی لە تو دەویت و چی بەسەر تودا دەهینیت خوی لەمەپیش ئەوانەی بـو یەکیکی‌تر کردوەو دەیکات **•ئەم بیرە چیمەنتـوی**

سەرنووسەری ڕۆژنامە : ناڵە

دروستکردنی ریکخراوی داپلوسەرو دی دی تـی، کوشتنی تیوری شورشگیری و رەخنەگریە•

ئەندامەکانی بو سەرەوە مل کەچن و بو خوارەوەش داپلوسەرن•فەرمانی پەمپێك دەبینن• چی‌یـان تی‌دەگریت ئەوەش دەدەنەوە •ئەم پەمپەئەندامانە رەنگی ئەو شتە وەردەگرن کەتییان دەکریت وپیا ـ یاندا ، رەوانە دەکریت •بەکورتیەکەی ئاغاومسک ینی سەر شەقامی قیر •ئیمە بەبیری کویلەیەتیو ئاغایەتی ،لەسەردەمیکی‌نویدا دەژین• هەربویە، **بەهەمان بیری کون مامەلە لەگەل مەسەلەودەورو بەرماندا دەکەین•**

هەربویەش زوربەی پارت و ریکخراوەکانمان نەك دژی لایەنی بیری داپلوسینی کومەلەکەمان نـە ـ وەستاون،بەلکو کەم و زور خویان نوینەری ئـەو بیرەن و ریکخراوەی بەکارکردنی ئەو لایەنەن• کۆنخوازی یەکیکە لە فاکتەرە سەرەکیەکانـی شەری یەکترکوژی و نەژادی سیاسەتی دەست بـە سەرا گرتن و پاککردنەوەی هیزو تاقمی بی هیز تر • **کـەواتـە،** زوربەی ئەو تەنگوچەلەمانەی لە سەر ساحەی کوردوستانن،رەگ وریشەی کلتورییا ـ ن هەیە •بویە چارەسەرکردنیان لەسەرەوە ناکریت، ،بەلکو دەبیت لەبنەوەو لەناوەوە گوران بهینریت بەسەر کومەلەکەمان دا •تیگەو بوچونە کونەکان بروخینریت و بوچون و تیگەی نوی جیگایـان بگریتەوە •کەئەمەی دوایش دەکاتە شورش•

هەر هەولیك شانی لەسەر ناو گورین دابات هیچ نابیت جگە لە کاویژ کردنەوەی کون نەبیت•جونکە کارکردن بە هەمان باوەروو پەروەردەوە هەر لە کەنـاری کۆندا خـوی دەبینیتەوە •

ئایا ئەگەر زوربەی تەنگو چەلەمەکان کلتوری بن دەبیت واز لە هەلەی سەرساحەی کوردوستـان بهینین؟ئایە ئەمە هەلویستیکی زانستیانەیـە ئەگەر بی دەنگ دابنیشین و لە دلی خومان دایان لەبەر خومانەوەبلیین: هەلەی فلان هیزی کورد ، هەلەیەکی کلتوریە ؟ئایا راستە خومان سەنگەو بەرد بنیین و چاوەروانی گورانیکی قول بکەین؟ ئایا ئەم گورانە لەئاسمانەوە دیتە خوارەوە؟• لەوەلام دا ، نـەخـیـر •

کلتورەکەمان هوی راستەو خو نییە بو کارەسا ـ ت و،شتە نیگەتیفەکانی سەر ساحەی کوردوستان ،کلتورەکەمان،هویەکی ناراستەو خویە،پیتیکی لەبارە بو سەوز بونی ئەو کردانە•

ئامانج و مەبەستی بکەرەکان،زور جار،هویەکی راستەو خوی ئەو کردانەن و دواکەوتویشمـان زەمینەیەکی خوشە بو روداوەکان• بکەرەکان هوی راستەوخون و کلتورەکەشمان هویەکی ناراستەوو خویە•

لەترسنوکی بـترسن.

ئەگەر چی خومان بەکوشت دەدەین،کەچی ناویریـ ن،راو بوچونی خومان دەربببرین. ئەگەرچی ئـەو شتانەی دەکریت پەیوەنی بەهەمومانەوە هـەیـە کەچی ناویرین دەوری خومانـی تیادا ببینین، • ئەگەرچی هەر هەمومان خوی بەخاوەنی خـوی دەزانیت،بەلام زوربەمان چلەوی بەدەست خـوی نییە. جگە لەو سانسورەدیارانەی کە رژیـمـە فاشستەکانی و لاتانی کوردبەسەرادابەشکراو بو کوردیان داناوە،سانسورە فکریەنەدیارەکانـی تریش،بەشیوەیەکی تر هەمان دەور دەبینن و دەرە لەسەر ئازادی بیر دادەخەن.

بـۆ ل١٠و١١

حەمەی فەرەج و خەبات و قوربانی

کاک حەمەی فەرەج، ٥٣سال،لە بنەمالەیەکی هەژاردا لەدایک بوە٠لە تەمەنی ٨ سالیدا بووە کە باوکی بە ٢٨سالی کوچی دوایی کردوەو خوی و ئەحمەدی برای شانیان داوەتە بەر کریکاری، لە سالانی ٥٨دا ،لە هەلبجە،لە ریزی جوتیاران دا کاریان کردوە٠
لە ٩/٩٦٤دا ئەحمەدی برای بەدەستی جاش شەهید دەکریتو دوو کچی لە دوا جی دەمینیت.

لەم دەست پی کردنەوە تازەیەش دا کاک محمد ئەورەحمانی کوری لە دەست دەدات٠ ئەورەحمان هەر زوو لەگەل باوکیا دەبیتە پیشمەرگەوسالی، ٩٧٦ هەردوك بەجوت لەسەرتیز بریندار دەبن،

ئەورەحمان پیش شەهید بونی گەیشتە پلەی فەرماندەی کەرت و یاریدەدەری فەرماندەی تیپ ٠ پیش هاتنەدەرەوەشی،لە ناو شاردا ،کاری سریی لەناو ریزی کومەلەدا کردوە٠
شەوی ٨٥/١/٢٧دوای ئەنجام دانی چالاکیەکی پیشمەرگانە،لە گەرانەوەدا ،شەهید دەکریت ٠ شەهید سی منالی لەدوا جیدەمینیت، :**سەرتیز و سەرهیز و سەرخیل**٠
کاك حەمە پیش شەهید بونی ئەورەحمان لە توپ بارانی ناوچەی مەرگەدا ،قاچی راستی زاماردەبیت،چەند جاریك بوی دەبرنەوە هەتا دەگاتە پشتی ئەژنوی٠
لە ٨٥/١٠/٥دا رەوانەی دەرەوەی کوردوستان دەکریت و دەگاتە سویید،ماوەیەك لە سوید مایەوە، هیشتا قاچی لە ژیر دکتوردا بوو کە لابە لا هەواڵی شەهید بوونی ئەورەحمانی کوری بیست و گەرایەوە بو کوردستان٠
ئەوەی شایەنی باسە شەهیدبونی ئەورەحمان بو باوکی کارەساتیکی گەورە بوو لەکاتیکی زور ناسك دا ٠ جگە لە پیشمەرگایەتی،باوکی خیزانی خویان و ئەحمەدی برای بەسەردا جی هیشتبوو٠
ئەم بنەمالەیە سالی ١٩٦٣ یش،کاتیك لە ناو هەلبجەدا بەدوای کاکە حەمەدا دەگەرین،دەچنە سەر مالیکی خزمی هەر لەم دیوەوە تەقە لە دەرگا دەکەن و **نەجیبە** خوی و منالەکەی باوەشی (٢) سال،و منالیکی ناو سکی دەکوژرین٠
هەروەها لە١٩٨٤ دا ، نەوزاد جەمال کە یەکیکی ترە لە خزمەکانی ، لەتەمەنی ١٩ سالیدا شەهید دەکریت٠
شەهید لە هەر ریکخراویکا خەباتی کردبیت شەهیدی میللەتەکەیەو لەسەر دلانە٠
شوین دەستی بیرکردنەوە بەهەموو لایەنەکانەوە هەیە٠ لایەنی نیگەتیفی کلتورەکەمان،بیری داپلوسین، لەمەسەلەی شەهیدیشا کاریکی نارەواو دژوار دەبینیت٠ زور هەن چونکە نوینەری لایەنی داپلوسەری کلتورەکەمانن،لەو روانگەیەوە ناروانن کە شەهید شەهیدی میللەتە با لە هەر ریکخراویك دا خەباتی کردبیت٠
هەندیك هەن نەك ریز لە شەهیدو خیزانی شەهید ناگرن،بەلکو شەهیدی ریکخراویکی تر دەکەنە جاسوس و پیاوخراپیش٠
ئەم گوی نەدانە بە قوربانی و رەنج و غەمی بنەمالەی شەهید، کاریکی گەورە دەکاتە سەر خەباتی گەلەکەمان و دورە لە موعاناتی مروڤ و دلسوزیەوە٠ ئیمە دەمانەویت سەرنجی هەموو مروڤیکی دیموکراتخواز رابکیشین بو ئەوەی کە بە چاوی ریزەوە تەماشای هەموو ئەو کەسانە بکەن کە دەکەونە، ژیر باری کارەساتی گەلەوە٠ ٥

(ناله) لاجانگ لە دوو زەمەنی جیاوازدا.

کە باوی لاجانگ و پانتولی شارلیستون هات دو لا کەوتنە بەر چاو٠ لای یەکەم ئەوە بو کە دژی ، ئەم دیاردەیە بوو ،ئەم دژایەتیەش بە چەند شیوەیەك خوی دەردەبری ، شیوەی پروپاگەندەو بیر ، شیوەی راستەو خوو سیاسی و پولیسانە٠
جیگای ئەم شیوە دژایەتیانەش،مالەوەو قوتابخانەو کومەل و رژیم بوو٠
توانج و نوکتەو زوری لەم بابەتە دژی ئەم دیاردەیە دەکرا ،لە بواری بیریش دا دەوترا :باشە ئەمانە بوچی لە زانست و داهینان دا ، لاسایی ئەورپا ناکەنەوە؟٠ئەم دیاردەیە زیاتر لە ناو خەلکی شارستانی و خویندەواردا سەوز دەبوو٠ ئەوانەی زیاتر نزیکتر بوون لە لادیوە زیاتر دژی ئەم دیاردەیە بوون٠ بویە ئەگەر بە گشتی سەیری ئەم مەسەلەیە بکەین ،دەتوانین زورانیی شاروو لادی تیادا بکەین٠
لە ناو لادیش دا چونیەتی جل لەبەرکردنو جامانەبەستن گوردرا ٠ جامانەی قیت،مراخانی وچوغەی تەسك،پشتینیرەش، ٠٠هاتنە کایەوە٠
ئەم گورانەش لە جل و بەرگی کوردی لەبەرکردنا خەلکی شار هینایە گورەوە٠ئەم هینانەش ئەو کاتە دەستی پی کرد کە خەلکی شار بەهوی بوون بە پیشمەرگەوە چونە شاخ و تیکەل بە چینی جوتیار بون٠لیرەدا دەگەینە ئەوەیکە بلیین : شویندەستی خاسیەتی دروست بوون بە هەموو جولانەوەکانەوە دیارەهەرچەندە ئەو جولانەوانە سکاربن٠ بو چی ؟ چونکە مادەو جولانەوە لەیەکتری دانابرین٠
شیوەی کومەلایەتی ئەم تیگەیە ئەوەیە کە شاری وەکو لادیی ناجولینەوەو رەفتار ناکەن ئەم جیاوازیەش دەگەریتەوە بو جوریتی هەر کام لا٠
ئەوەی پەیوەندی بە باسەکەمانەوە هەیە ئەوەیە، کە لەناو شاردا دیاردەی لاجانگو لەناو لادیشا جامانەی قیت کەوتە بەر دژایەتی٠
ئەوەی دژایەتی لاجانگو جامانەی قیتی دەکرد، خوشی وەختی خوی لە لایەن نەوەی باوکیەوە دژایەتی کراوە٠ دژایەتی کراوە لەسەر ئەو مودیلەی کەنەوەکەی خوی لەمەر خویا هینابوی٠
کەواتە گشت نەوەیەك لە لایەن نەوەی کونەوە بەرهەلستی دەکریت٠هەموو نەوەیەك،بەرهەلستیی کراوەوئەمیش بەردەوامیی دەدات بەو بەرهەلستیە، ٠ ئەمە یاسا فیزیکیەکەی نیوتن،بەردەوامبوون،(الاستمرارية) مان،وەبیر دینیتەوە کە دەلیت :هەموو تەنیك هەولی بەردەوامبوون دەدا بو مانەوە لەو بارەدا کە تیایەتی،راوەستان،یان جولانەوە،ئەگەر فاکتەریکی دەرەکی کاریگەریی تینەکات٠

> دەتوانین بەخۆمان لەخەڵك تێبگەین،
> بەدوێنێ ئەمرۆ بناسین .

کەواتە گشت نەوەیەکیش وەکو هەموو تەنیك هەولی بەردەوامبوون بە دابو رەفتارو زەوقو بیرەکانی خوی ئەدات٠بەلام ئایە هاتنە کایەی فاکتەری،نەوەی نوی ریگا لە جولانەوەی ئەم بەردەوامبوونە ناگریت؟ ئەمەیە کەوەکو بەرهەلستیی و ، ملانیی نیوان دوو نەوە خوی دەردەبریت٠
کون دەیەویت بەردەوامیی بدات بە خویی وتازەش دەیەویت لە ناو ئەو کونەدا سەوز ببیت٠
سەرئەنجام،ملانیش وەکو زور شتی تر لە پروسیسی لەباوکمانەوەیکومەلایەتی (التوارث الاجتماعی)دا ،جیگورکی دەکات٠لە بابەوە بو کور ،لەنەوەیەکەوە بو نەوەیەکی دن٠بەلام پی بە پیی ئەوەی کە هەموو شتیك لە دوو باردا بە دوو شیوە خوی دەردەبریت ،ئەوا ئەم دژایەتی و بەرهەلستیەش وەکو هەموو شتەکانی دن شیوەی تایبەتی ئەوسەردەمانە وەردەگرن٠
باوکت دژی بی فەقیانەیی بوو ئەتوش دژیجامانەی قیتی،باوکت دژی لاجانگ بوو ئەتوش دژی، قژ بویەکردن و پانتولی چەرم و گوارەلەگوی کردنی٠لیرەدا دەپرسین:ئایە دژی لاجانگ بین یان دژی گوارەلەگوی کردن؟
هەروەکو چون گشت لەبەشەکاندا خوی دەردەبری وبەشەکانیش گشتەکە پیك دەهینن،ئاواش فەلسەی زانستی ،وەکو هەموو شتیکی دن لە بوارە، جیاوازەکاندا شیوەی جیاواز وەردەگریت وشیوە جیاوازەکانیش گشتی فەلسەفەکە پیك دەهینن٠

هەروەکو چون لە بواری رامیاری دادەلیین:مەسەلە بە کوردی کردنی ئازادی زەوت کردن نیە ،بەلکو مەسەلە نەهیشتنی ئازادی زەوت کردن خویەتی ،هەر ئاواش لە بواری کومەلایەتی دا ،دەلیین : مەسەلە دژایەتی لاجانگ یان گوارەلەگوی کردن نیە ،مەسەلە نەهیشتنی دژایەتیەکە خویەتی٠
ئیمە دەمانەویت نوقتە دابنیین بو لەباوکمانەوەی کومەلایەتی ئەم دژایەتیە٠هەروەکو چون ئیمە لەسەر دلمان قورسە کوریك گوارە لە گوی بکات، هەر ئاواش باوکمان لەسەر دلی قورس بوو کە لاجانگ دریژ بکەین و پانتولی دەرەلنگ پان لە بەر بکەین٠ ئایە ئیمە چی لەمەوە فیربین؟
دەبیت بە خومان لە خەلکی تر تی بگەین٠دەبیت بەوەی دوینی لەوەی ئەورو بگەین ٠
ئیمە نابیت دژی ئەو شتە بین کە بو خومان لە دوینی دا پیمان رەوا بوو ٠ مادام خومان لاجانگمان دریژ کردەوە ،دەبیت ئەمرو ریگا بدەین بەوەی ئەمرو گوارە لەگویچکە دەکات٠
گوارەلەگوی کردنی ئەورو لاجانگ دریژ کردنی دوینیەو لاجانگ دریژکردنی دوینی گوارەلەگوی کردنی ئەمرویە٠
ئیمە کە لە فەلسەفەی زانستیەوە سەر دەردەهینین و ئەو دەکەینە بریاردەر ،هیچ بیانویەکی بابەتی زانستی مان نیە ،بو بەرهەلستی و دژایەتی ئەم دیاردەیە٠ بە گویرەی زانست مروڤ بویەکی ئازادە ،جیهانیکی ریزلیگیراوە ،هەر شتیك کە زیان نەبەخشیت بە کومەل و خەلکی دن مافیکی شیاوو کاریکە لە جیگای خویدایە٠ لایەنی پوزەتیفی کلتورەکەمان دەلیت ؛ کەری خومەو گوی نال دەکەم٠

بۆ ل ٥

خەتای مەنسوور بوو ئەم ئیرسەی بەجێ هێشت لەسەر حەق منیش وا سەرداری دار م.
(مەحوی)

هەق و ڕەق

وەرام دەزانین بەڵام ...

نوسینی : سەباحی غالب

ئەوکردارە ڕوژانانەی لە سیاسەتی دوژمنەکانی کوردەوە پەیدا دەبن، شتێکی لە پڕو هەڵچونی قوناغێکی تایبەت نین، بناوانی چەند سەدەیەك لە مەوبەرن. سیاسەتی نەخشەو پلانی لە ناودانی، یەکێتی ی کورد و دانەمەزراندنی قەوارەی، نەتەوەیی لەمێژە خەملیوەو دەوڵەتانی داگیرکەر بە هەموو ڕیبازو باوەڕیکیانەوە لە سەر ئەو مەسەلەیەپیك هاتوون.

لەبگرەو بەردەی پیوەندی کوردو ئەو دەوڵەتانەی کوردوستانیان کەوتوتە ژێر دەست چەند حەقیقەتێك ڕەچاو دەکرێت.

یەکەمیان: لەسیاسەت دا دوژمنەکانمان لە ئێمە ژیرترو کارامەترن. توانیویانە لە دەلاقەی سوزو باری دەروونی و تێنەگەیشتنی تایبەتیمانەوە ، بەهەر بیانوویەك بوو بێت توانیویانە لەکاتی پێویستدا بو بەرژەوەندی خویان نەك هەر لەپێ هەڵپرژانی دوژمنەکانیاندا بە کاریان هیناوین، بەڵکو لە دژی یەکدیش خستویانینە سەنگەری برا کوژیەوە...

دوەمیان: دەبێت هەندیك لە کورد ئامادەیی دوو بەرەکیو نا یەکێتییان تێدا بێت، وابزانن دیرگە لە(کفر) هەڵناکەوێت، بەشەرمیان زانیوە بو پیکەوەنانی قەوارەیەکی سیاسی ،ئەم ئەم سەرکار بو ئەو سەردار ،یائەم گەورەبوئەو جواهر، یائەم سەروکی دەستەیەبو ئەو سەروکیڕیکخستنە مل بنیت. یا لەپارسەنگی بەرژەوەندی گشتیدا واز لەدەستمایە تایبەتەکان بینیت، بیرکردنەوەی ، هەر کەسە خو بەسەرولکو پیشەوا بزانیت، بی ئەوەی هەل و مەرجی کەسی یەکەمی تێدا بیت، بو خوی چەلەمەیەکی تووشە، ئەوە لە نیو چ میل لەتێکدا بلاوبوبیتەوە.

دلنیایی و دامەزراندنیکاروباری نەتەوەیی و سیاسەتیبە ئاشتی و برایەتی پیکەوە ژیان لە نیواندا بەرقەرار نەبووە.گشتمانخومان بە کارزان وەستا دەزانین. لە هەر بوریك دا بانگ هەل بدریتبلین : دووپیاوی کارمان دەویت ،ئیدی ئەوەی هیچی لە باردا نیە، پیش سەرجەمخەلکە کە، خوی ناو نوس دەکاو بە(منیش هەم)دەچیتە پیشەوە.

سییەمیان:حەقیقەتی دیکە زورە، لە پاکیان گرینگترئەوەیەکە ئەو دوو حەقیقەتەی سەرەوە بە باقەبینیك پیکەوە گری دراون.

لە میژوماندا دەیان جار تاقیکردنەوەی تال بەسەرماندا تی پەڕیون، بو نموتە ،جەواهیر لال، نەهرودەلیت :ئەگەر کورد ویستبای کیشەی نیوان دوو دەولەتی سەفەوی و عوسمانی رادەگرت و بە قازانجی خوی ئەنجامەکەی دەست دەکەوت ئەدی بو نەیان ویست؟ ئەدی بو پارچەیەکیان پشتگیری ئەولاو بەشەکەی دیکە لایەنگری ئەم لامان کرد؟ ئەدی بو بەر لە هەردو لاکورد خوی ئەو روژە شووم وسەختەی بەسەر خودا هیناو لەو دەمیەوە بوینە کای سەر باسکان ؟ کی شەنیکمان لیدا بە دەوری خومانا بلاودەبینەوە؟

خو ئەگەر وەرامی میژوومان پی نەدریتەوە، ئەوا بو ئەم روژانەش وەرام نیە ؟. ٥

شوێنی زمان لە خەباتی سیاسی دا

میرحاج

هەموو کەسیك لە ئیمە دەزانیت کە مەسەلەی، نەتەوایەتی مەسەلەیەکە لە سەرو هەموو مەسەلەکانەوە، .تەواوی مەسەلەی و لات لە مەسەلەی نەتەوایەتی دا خوی دەردەبریت.گافی یەکەم کردنەوەی،گری و چارەسەرکردنیمەسەلەی نەتەوایەتیە

خەباتی ئازادی لە چەند شیوەیەك داو لە چەند سەنگەریکەوە دەست پی دەکات. هەرکام لەمانە کاریگەری دەکاتەوە سەر خەباتە گشتیەکە.

ئەمەش راستیەکی ئاشکراو گرنگە.بەلام ئەم راستیانەش دینامیکی و هەناسە لە چەند شتیکی دی وەردەگرن کە زور جارپشتگوی دەخرین ومافی خویان نادریتی.زور جار وەکو پیویست،وەکو خویان تییان ناگەین و نایان نرخینین. یەکیك لەم راستیانە : **زمانە .**

شەری ئازادی نیشتمانی گری دراویپاراستنی زمان و خاوەنداریەتی. هەر خەباتیکی سیاسی جیگایەکی لایەق بو زمان دانەنیت، وەکوشتیکی پرنسیپی حسابی بونەکات ،نەیکات بەشیوەیەکی کارکردن،بی گومان ئەوخەباتە خەباتیکی کەم بەرو کەم کاریگەر دەبیت.

زمان و نەتەوە تەواوکەری یەکترین وهەمووگورانیکی کلتوری و کومەلایەتی و سیاسی زمانیش دەخوازیت وناتوانیت خوی لی دابیریت.

جیکوسلوفاکی دەلین: نەتەوە هەتا زمانی هەیە وجودی هەیە. دەتوانریت گفتوگو لەسەر ئەو پەندە بکریت ،بەلام ئەوەی گفتوگوی لەسەر ناکریت ئەوەیە کەمەسەلەی **زمان** مەسەلەیەکی سەرەکی و گرنگە. زمان زان و فەیلەسوفی المان پشتگیری لەم بوچونە دەکاو دەلیت:

بەلەناوچونی زمان درەنگ و زوو مەسەلەی میللی لەناو دەچیت.

کەندال نزان لە لاپەرە (٧ـ ٨) ،ژمارە (١) هیوا، دا ،دەلیت : زمانی کوردی لەمەترسی دایە زمانە رەسمیەکان (تورکی وعەرەبی و فارسی) بەریگای خویندنگەو سوپا گەو رادیوو تەلەفزیون گەیشتونەتە شارو گوندی لای خومان. روژ بە روژ زیاتر پەیوەندی بوون بەزمانەوەلەناو نەوەی نوی دا دوادەکەویت. نەها ئیمە کەوتوینەتە ناو رەوشیکی واوە کە تیکوشەران و هیزەکانیپاریزگاری ولات لەکوبونەوەو جوینەکانیش دا بە تورکی گفتوگو دەکەن و دەنوسن. ئەو ولاتپاریزانەی لەپیناوی مەسەلەی کوردا ،چەندەها سال، زیندان کراون،زمانی باك و باپیرانیان نەگەیاندوتە نەوەی نوی و منالانی خویان فیری زمانی کوردی نەکردوە.هەندیك هاو ولاتی ترمان ئەوانەی لەدەرەوە دەژین،خویان فیری چەندەها زمانی ئەوروپی کردوە کەچی لەناو سەربەستیئەم ولاتانەدا خویان فیری زمانی زکماکی خویان نەکردوە.ئەم روشتنە ئەگەر ریگایلی نەگیریت لەناو (٤٠ـ٥٠) سالدادەمانخاتە کارەساتەوە.

نەتەوەیەك نەتەنها بی دەولەت وبندەست،وبی خویی،زارو زمانیشی لەدەستبدات لە میژوددا ، ناوی نامینیت)

بی زارو زمانی کارەسات و تەنگوچەلەمەیەکی مەزنە.زمانیکی خورت و پتەو ئامانجیکی روژانەو سەرەکی میژووییەو بەشیکە لە چالاکی سیاسی و کلتوری. نابیت شەرو سەنگەری زمان دژی دوژمن رابوەستینین و هەلبگرین بەو بیانوە کە،مەسەلەی زمان مەسەلەی حکومەتی مەرکەزیە هەتا لەولات شورش سەرنەکەویت مەسەلەی زمان چارەسەرناکریت. دواخستن و رابونی ئەم شەرە، بو ئایندەیەکی نادیار تەمبەلی و لاوازی بەرپرسیاریە ،کەم و کوریەکی زور گەورەیە. ئەمرولە بواری زمانی کوردیدا جولانەوەیەك بەدی دەکری ئەم جولانەوەیە روەو گەشەکردنە ،لە پاریسدا ئینستیتیوتی کوردی دامەزراوە. لە ئەلمانیا وا خەریکی دامەزراندنی ئەکادیمیەکی کوردین. لە سوید بەشی کوردی لە زانکودا کراوەتەوە زیاددبونی گوڤارو روژنامەکان هەر بەردەوامە ،هەندی لەو نوسراوانە تەنها بەیەك پیت و بەیەك دیالەکتیك نانوسین،لەوانە، گوڤاری هیوا ،سەردەمی نوی،.. ئەوەی شایەنی دلخوشیە ئەویە کە بە کوردیئاخافتن و نوسین بوتە ناوەندی کیشی سمینارو ،نوسراوو ،چاپەمەنی. خەلکی پرسیاردەکات و دەلیت : بەچ زمانیکە ؟ئەگەر وەلام کوردی،بیت ئەوا خەلکی زیاتر بەدەنگیەوە دەچن،ئەمەش نیشانەیە بو ئەوەی کە فاکتەری زمانەکە دەوری خوی دەبینیت.وجیگای گرنگی خویکردوتەوە. نوکە دوو سی بیرخستنەوەی پیویست هەیە دەمانەویت بیخەینە روو : **هەر** کاتیك لە گفتوگوکردنی مەسەلەی کورددا ،مەسەلەی زمان، هاتبیتە پیشەوە ،لەناو کادرو خەبتگیرەکانی کوردا ،جاریکیتر ئەو واتاکردنە بلاوبوتەوە کە دەلیت :**زمان هویە کە.** رستەی ،زمان هویە ، کەس نییە لەکوردوستانی تورکیادا چەندەها جاری بەکار نەهینابیت.

بیری زمان هویە لە جیگای خویدا راستە بەلامکە لەجیگای خویدا بەکارنەهینرا زیان دەبەخشیت ،دەوریکی دژوار دەبینیت. ئەویش لەبەر چەند هویەك لەوانە :

یەکەم،راستی مەسەلەی زمان بەو واتاکردنە تەواو نابیت ،مەسەلەی ئەوەی زمان هویەکە لایەنیکی زمانە ،بویە ئەم واتایە بو زمان واتاکردنیکی هەژارو میکانیکیە.

> ئەوەندەی دوژمن هەوڵی فەوتانی زمانەکەمان دەدات ، ئێمە ئەوەندە پارێزگاری لێ ناکەین

دووەم،ئەو واتاکردنە لەناو ئیمەدا جگەلەوەی لە نرخی زمان کەم دەکاتەوە ،توشی لاوازی بەرپرسیاریشمان دەکات،بی کارەکتەری و کوسموپولوتی بلاودەکاتەوە. بمانەویت و نەمانەویت دەبیتە سوتەمەنی و کاریگەری دەوری نەهیشتنی کورد

سییەم،ئەگەر زمان هویەو ئیمە نیمانە ئیدی بە چ شتیك بتوانین لەگەل کوردی پارچەکانی تردا ئیران و عیراق و سوریادا پەیوەندی بکەین؟ بە چی بتوانین خەلکی ریکبخەین؟.

دوژمنی داگیرکەر دیارە لەئیمە زرنگترە بویە مەسەلەی زمانی وەکو هەریکیك لەمەسەلە گرنگەکان وەرگرتوە. خو ئیمە ئەگەر خوشمان لای خومانەوە نەگەیشتبیتینە ئەوەی کە زمان زور گرنگە دەبیت هەریەکە لە ئیمە ئەوە لە خوی بپرسیت ئایا بوچی دوژمنەکانمان ئەوەندە مەسەلەی زمان بەجدی وەردەگرن؟ بی گومان دەبیت لەم شتەدا حیکمەتیك هەبیت نوکە بە رستەیەك کوتایی دەهینین بەوتاری ئەمجارەمان ،

ئەوەندەی دوژمن هەولی فەوتانی زمانەکەمان ئەدات، ئیمە ئەوە ندە هەولی پاریزگاری نادەین. ٥

ئەمرۆ لەنێوان دوێنێ و سبەینێ دا

هەڤاڵ خەجۆ

ئیستاکە دوا چارەکی سەدەی بیستەمە ،بە هوی دەستیا وەکانی پەیوەندی کردنەوە ،جیهان بچوك بوتەوە.لەم جیهانە بچوکەدا ،بە ملیونەها تی دەکوشیت بو لابردنی چەکی ئەتومی. هەر لە هەمان کات دا ،لەم چارەکە سەدەیە دا ،لە گوشە یەکی ئەم جیهانە دا ،لە روژ هەلاتی ناوەراستا خەلکی کوردیش ،لەپیناوی بەدی هینانی مافە کانیا ،بەپیچەوانەوە ،خەبات دەکات بو پەیدا کردنی چەك. بو بەدی هینانی ئەو چەکە سوکانە داهاتوی خوی دەکاتە بارمتە.

خەباتی چەك دانان و خەباتی چەك هەلگرتن دوو خەباتی جیاوازن لەیەکتری.خەباتی چەك پەیدا کردن لەگەل خەباتی گشتی دا نایەتەوە ،وناگونجیت.

خەلکی کوردوستان لەم چارەکە سەدەیەدا هەولی ئەوە دەدات وەکو نەتەوەیەك وەربگیریت بەلام ئەم داخوازیە لەلایەن هاودەمەکانیەوە بوە بە کویلەیەتیەکی نوی.

خەلکی کوردوبیتان خەبات دەکەن بو ئەوەی بە زمانی خویان قسە بکەن و کلتورەکەیان پیش بخەن،بەلام ئەم داخوازیانە لەمیژە بو هاودەمەکانی کورد کون بوەو تەواو لەداخوازی دەرچون.و چارەسەر کراون.

کورد تی دەکوشیت بو رزگاری و دانانی سنوری نەتەوەیی خوی، ئەم سنوردانانە بو هاودەمەکانی بوتە بەندیخانە ،ئەوان دەیانەویت سنورەکان، تیك بدەنەوە. ئەو داواکاریانەی کورد شەری بو دەکات،لەنان و سەربەخویی لەزوەوە بو هاودەمەکانی لە داخوزی دەرچون. بو ئەو ماف وداواکاریە ساکارانە، ئەوە شەست سالە دەنگی تەقە لەشاخەکانی کوردوستان نەبراوە.هەر چەکیك کە دەتەقیت خەلکی کوردوستان خیرا توانای خوی دەداتی و نایەلیت بە تەنها بمینیتەوە.

خەلکی کوردوستان،بروای بەهەر سەرکردایەتیە بوبیت،پشتگیری خوی لی کردوە ئەگەرچی ئەو سەرکردایەتیە بەتەواوی داوای مافەکانی نەکردبیت وبەتەواوی تەمسیلی مافەکانی نەکردبیت، هەربویەش خەلکی کوردوستان دەیان، جار تامی رەشە کوشتنی کردوە لە هەر ژیر کەوتنیکا کە ئەو داواکاریە فەرزکراوانەی سەرکردەکان توشی بوبیت.بەلام مەسەلەی کورد هەر بەردەوامەو هەر بەردەوام دەبیت.

دوای هەرەس هینانی سالی ١٩٧٥ مەیلی (مارکس - لینین)یی هاتە پیشەوە ،سەرەتا بە تاوانبارکردنی سەرکردایەتیەکەی دەستی پیکرد ،گوایە سەرکردایەتی کونەپەرستی کوردەو ئەو راستیەی لە جیگای راستی مەسەلەی کورد خویا دانابوو کە خوی دەی بینی ،بویە شکستی خواردو هەر لە بەر ئەوەش پیویستە راستی مەسەلەی کورد خوی بناسریت و لەسەر بناغەی ئەو راستیە کاربکریت و گورانیك بهینریت بەسەر کوردوستانا .

بەلام هەروەکو چون سەرکردایەتی کون راستیەکی خوی هینابوە سەر کار، هەر ئاواش مەیلی (م - ل) یش دوای شکستەکەی ٧٥ بە راستیەکی خویەوە هاتە پیشەوە. بەو بوچونە سوسیالیستیە دەستی پی کرد کە پەنجا سالە شیوەیەکی رەسمی وەرگرتوەو سنورو چوار چیوەی بو دانراوە.

ئەم شیوە تیگەیشتنە لە سوسیالیست لە راستی و لاتەوە دەست پی ناکات،بەلکو راستی و لات بە گویرەی ئەو سوسیالیستە دەگونجینیت. ئەو سوسیالیستەی کە بوتە راستیەکی موتلەق،ستەمیکی رەسمی. لەمیژە لە زانستیکی کومەلایەتی دەرچوەو شیوەی ئەرکی گرتوتە دەست خوی هەر لە بەر ئەمەش کونجان و ،مرونەتو ،تەعبیرکردەلە راستیی لە دەست داوە. ئەم باوەرە لەو ولاتانەش دا کە لیوەی هاتوەو دیت،ناتوانریت موناقەشەی بکریت و بوتە باوەریکی موتلەق.

ئەمرو پیشکەوتنی زانست بەو جورەیە کە مروف فریا ناکەویت لەگەلیا بروات . مارکسیزمیش لەکاتی خوی دا ،شورشیکیمەزنی لەبواری کومەلایەتی دا کرد.بەلام ئەمرو لەژیر سایەی سوسیالیزمی رەسمیا کەوتوتە دوای هەموو زانستەکانی تر. لەسوسیالیزمی رەسمی دا ،ئەو خاسیەتانە لە ناو چووە کە مارکسیزم دەکاتە زانست و شورشگیریی دەداتی. . .

> دەبێت ئەو جەسارەتە بدەینە بەر خۆمان کە مارکس ١٠٠ ساڵ لەمەوبەر هەیبوو

لەسوسیالیزمی رەسمی دا گشت راستیەك شیوەیەکی وای وەرگرتوە کە دەتوتریت هەر لەپیشەوە ، شەرح بکریت. ئی دی هەموو راستیەکی دنیا بە دەوری ئەو راستیە مەرکەزیەدا دەسوریتەوەو تەعبیر لە خوی دەکات و گورانی تیا دەبیت.بەلام لەسروشت داو لەکومەلدا هەرراستیەك بو خوی یاسای هەیەو راستی خوی لە شتیکی تردا پی نابەخشریت.

سالانی ٩٧٠-٩٨٠ هیزەکانی مارکسیزم بەیارمەتی و دیدی سوسیالیزمی رەسمی ،کەوتنە شەرحی کوردستان و هەول دان بو گورینی. هەر لەبەر ئەمەش مارکسیستەکان لەمەسەلەی کوروستانا تیك شکان و نوکەش بەردەوامن لەو شکانەدا.

لەریگای سوسیالیزم دا چەندەهامان کەوتە ژیر ئەشکەنجەو بەندیخانەوە. چەندەهامان بەهیوای دامەزراندنی دوا روژ ئەمروی خوی کرد بە قوربانی، چەندەهامان چەکی کردە شان،تەقەی نەکرد هەتا کوژراو نەشی زانی بوچی تەقەناکات. ئەوانەی خوا پیداویش بوون،بونە پەناهەندەو بو پارویەك نان تامی ترسنوکیان چیشت ،زور جاریش هەر بو ئەوەی لەژیانا بمیننەوەو جیگایەك هەبیت لیی بژین.خواستی مەسەلەی کوردوستان و پرەنسیپی مەسەلەی کوردوستانمان خستە بازارەوە.

ئەو مروڤانەی کەکون شورشگیر بون وردە وردە بون بە بورجوازی بچوك و فیراری شورش و خائن ئیمەش سەری خومان دانەواند بو ئەوانەی شورشی کوردیان خستە بازارەوە.

نەپرەنسیپ نەرەخنەو رەخنە لەخو گرتنی جاران، هیچی نەما.تەنها ئەوەمان بو مایەوە : ئەوەی کە جاران شەرممان دەکرد پیی بلیین:دوست ،بو بە ریگا پیشاندەرمان و کەوتینە ژیر دەست و فەرمانی ئەوەوە. ریکخراوە مەزنەکانمان پارچە پارچە بوون ئنجا شەری پارچەکان دەستی پی کردو هەرپارچەیەك کەوتە ئەوەی شەرعیەت بوون بو خوی پەیدا بکات.

ئیمە پیویستە جاریکی دن بە میتودی مارکسی و بەو شیوەیەی کە مارکس،لەسالی، ١٨٤٣ دا دەستی پی کرد ،دەست پی بکەینەوە. : **(ئەو شتەی کە ئیمە بەبی دوو دلی پیویستە بیکەین ئەوەیە،کە تەواوی ئەوشتانەی هەن لەسەرەوە بیان ترخینینەوە،بەبی یەك و دوو. نابیت لەسەرئەنجامی ئەم ترخاندنە، بترسین،نابیت لەشەرو خیلافی ئەو هیزانە بترسین کە هەن،** مارکس)

نەها ئیمە لەنوقتەی تەحویل داینو لەسەرەوە دەست پی دەکەینەوە،دەمانەویت لەراستی و واقیعی خومان بگەین،دەمانەویت لەراستی خومانەوە دەست پی بکەین و بجولیینەوەو گورانی تیادا بکەین. لەبەر ئەوە پیویستە ،ئیمەش ئەو جەسارەتە بدەینە بەر خومان کەمارکس پیش سەد سال هەی بوو.

چون شکستی ٩٧٥مان تاوان بارکرد هەر ئاواش،بە هەمان شیوە ،پیویستە ،ئەو تیگەشتنەشمان لە سوسیالیستی ،کەسالی ٩٨٠ شکستی خوارد ،تاوان باربکەین.

با هەموو لە خومان بپرسین: کوا ئەو ریکخراوە بەهیزو پتەوە بوچی پارچە پارچە بوو ؟لە کاتیا کە دەبو گەشەبکات. کوا ئەوریکخراوە کومونیستەی کە خوی بەبەدیلی حوکم دەزانی ؟چون لە ماوەی ٣ سالدا بو بە بورجوازی بچوك؟

ئەو کادرانەی کەتنە زیندان وکیوەوە چون لە ناو وەزعی رەحەتا کران بە فیرارو روخاوو بەزیوو ؟ ئایا ئەمانە بورجوازی بچوك بون؟ ئەی ئەوانەی ماونەتەوە کە دەبنە بورجوازی بچوك؟

ئەو دەمەی هیشتا لەناو تورکیادا بوین،لە گفتو گو و پروپگەندەدا ،جار نەبوو وشەی **دانیشتوو** بەکار نەیەت، ئەی ئیستا بوچی کەس بە کەسی نالیت؟ بوچی بیرچوتەوە؟

ئەو بەیانەی لە ١٣ی مانگی ئەیلولی ٩٨٠دا دەرچو ،یەك روژ دوای کودەتا میلیتاریەکەی تورکیا ،چی لی هات؟ئەو بەیانەی دەیگوت :بورجوازی داوای شەری ئیمە دەکات،ئیمەش ئەو شەرە قبول دەکەین. کوانی ؟ ئەو بەیانە لە کوی توز خواردویەتی؟ ئەو سەدان پیشمەرگەیەی دایانە شاخ وکە چی تەقەیان نەکردو نەفرەتیان لەشەرکردو ئیدانەی بلاوەپیکردنەکەی بارزانیانیشیان دەکرد بوچی لەوان زوو تریش بلاوەیان کرد؟ ٥

> ## پاشماوەی ..
> ## لاجانگ لە دوو زەمەنی جیاوازدا ...
>
> **دژایەتی کردن و هیرشکردنە سەر ئازادیی خەلکی تر هیچ نیە جگە لە شیوەی کومەلایەتی بیری داپلوسین نەبیت. ئەوەی لە بواری کومەلایەتی دا دەیەویت خەلکی وەکو ئەو جل لەبەربکەن و رەفتار بکەن،لە بواری سیاسیشدا ،هەمان شت دوبارە دەکەنەوە، چونکە هەر هەمان مروڤە لە دوو جیگادا بە دوو شیوە خوی دوبارە دەکاتەوە، شیوەی کومەلایەتی ،وشیوەی سیاسی.**
>
> ئایە هەر رژیمی بەعس نەبوو کە لەسەر شەقامەکان ریشی خەلکی دەتاشی ؟ ئایە هەر ئەو رژیمە نەبوو کە بویاخی دەکرد بەقاچی ئەو کچانەدا کە کراسی کورتیان لەبەردابو ؟.
>
> یاسای بەردەوامدان بە رەفتاری نەوەکەی خوت دەتبات بو دژایەتی نەوەی نوی تر .بەلام خوبەستنەوە بە فەلسەفەی زانستیەوە دەتگەیەنیتە ئەو راستیەی کە بەردەوام بیت لەسەر بەردەوام پیدانی هاتنە پیشەوەو گورانی دیاردەکان.
>
> **دەتگەیەنیتە ئەو راستیەی کە جیهان بەو شیوەیە نیە کە تو بریاری لەسەر بدەیت بەلکو بەو شیوەیەیە کە هەیە.** ٥

کەماڵ
میراودەلی

«بانە»ی شەهید

بـانـه
ژووانـگەی دلـدارانــه
بـانـه
بـەستەی دلـی تـویـه
بـانـه
ســوزی گیـانـی منه
هـەموو ریـمان بـو
بـانـەیـەو
بـانـه
ونــــــــه
× × ×
هاوار چ بـووه ؟
دەلیـن بـومـەلـەرزه هـاتوەو
بـانـه لـه نـاکاو روچووه
نا نا : خـەلکی دەلین بـانه
تـازه بوکیکه و زیـز بـووه
گـراوەکـەی گولـی سـوری بو نـەچنیوەو ،
لـەداخـانـا ، ئـەویش سـەری . . . هـەلگرتـووه
قـسـه زوره . . .
هـەنـدیـکـی دی دەلین بـانـه
کورپـەیەك بـوو شیـره خـوره
تـازه چـاوانـی هـەلدیـنـا
تــازه ژمـانـی دەپشکـوت
هـەرچی دەیـوت :
بـەسته و مـوژدەی ئـازادی بـوو
ســەرتـاپـای خـەنـدەی شـادی بـوو

بـویه ئـەهریمەن لـه داخا
رقـی دەرپـەرانـد لــه نـــاخـا
پـەنـجـەی قیـنی نـا لـەبینی
کـوتـایی هیـنا بـه ژیـنی
× ××
هـەندیکی دی دەلـین بـانـه
پیشـمەرگەیەکی دەمدم بـوو
تینویتی خوی دەخواردەوه
برینی خـوی لــه نـاو خویـنا
دەشـاردەوه
هـەرچـی گـرەی دوزەخ هـەیـه
هـەرچـی سـوپای ئـەریـمـەنــه
نـەیتـوانـی چوکی پـی دا دا
تـا هیزی فـاشـتی بــەغـدا
لـه پشترا خـەنجەری لـیدا
×××
روژیك جـەلادەکـەی بـەغـدا
روژیك خـوین خورەکـەی تـاران
روژیك هیتــلـەرەکەی تـوران

ســه د روژ نـەخشـەی مـەرگ وســەودا
ئـاخ : نـەخشـەی ئیمپریـالیـزم
ئـاخ : جـوگـرافیـای خـوین و بـریـن
ئـاخ : لافـاوی تــاوان و قـین
ئـاخ : فـاشیزم ،
گـەرچی سـەرتاپام بـرینه
هیشـتا سینگـم چیـای سـەخته
هیـشتا دەنـگم رەهیلـەیـه
بـەهیزی دنـیاش نـابـەزم :
سـەرم لـوتـکـەی هـەندرینـه
جـیی بـاوو بـاپیرم ئـیرەیـه
× ××
ئـەی تـریفەی مـانگی چـوارده
دەخیلت بـم پرشـنگ بـده
ئـەمشـو وادەی ژوانـم هـەیه
مـزگینی بـارانـه مــاچ ومـژینی لیوانـم هەیه
ئـەمشــو ئـەزمــونـی تـەمـەنـی ،
ئـه ڤـین و پـه یـمـانم هـەیـه

●●●

دوو قەلای دوو شیعر

نوسینی :
رزگار عبد للـه

ریکاردو روز ـ ماموستاو شاعیرو شورشگیر سالی١٩٤٤له شیللی لەدایك بوه٠سالی ١٩٧٤، زینداني کراو دوای ماوەیەکی زور ئازارو ئەشکەنجەداني، بریاری ـ ١٠ ـ سال بـەندکردنـی درا٠ بەلام سالی ١٩٧٨ ئازادکرا٠ ماوەیەك دوای ئازادبوني فیزەی سویدی وەرگرت بـــەو نیازەی ولات بەجی بهیلیت ٠ بەلام سەفەری نەکردو بریاری دوایی ئەوه بوو کەلەگەل و ولاته ـکەی و تیکوشانی راستەو خوی دژ بە رژیمی دیکتاتوری ولاتەکەی دوور نەکەویتەوه٠ سالی ١٩٧٩ لەسەر شوستەی شەقامیکی سانتیاگو درایـــه بـــەر گـــولـلەی پولیس وشـه- هــید کـــرا٠

شیعری هەردەمیك، دەربرینـی خواست و ویژدان و ئایدیای سیاسی و فەلسەفی کومەلە لــه و ، سەردەمەدا. ت.س.ئیلیوت لەو بروایــەدا بوو کە ئەگەر شیعر لە قوناغی پیشووی هـــەر ٠ کومەلگایەك دا ، ئەرکی گەشەی کومەلایەتی نەبووبیت، ئەوا لەم قوناغەی ئیستا و داویش دا نای بیت٠ بویه دابران لەدەربرینیئایدیــای، کومەل لەهەر سەردەمیك دا ، وەستان و ئیفلاس بو شیعره له و سەردەمەدا ٠
ئەم دەربرینه یاخود شیعر ، له کومەلگـایەکه وه بو کومەلگایەکیتر ،ئەرك و ئامانجی جودا دەبیت ٠ لای هەندیك کومەلدا ، هونـــراوه ، ژوانگەی ئاشقانه٠سروشتیکی دلبەرەو بـونـی گولی لی دیت٠ له کومەلگایەکی تردا شـیـعر نان وئاوەو سکی گەدا تیر دەکات ٠ لای یەکیکی تر ،شیعر تفەنگەو لەدەست پیشمەرگەدایه هاو خەباتن ، هاو سەنگەرن، بەیەکەوه دەجــەنگـن ، مانو دەبن، بەلام نامرن ٠
لیرەدا مەبەستم ئەوەنیەکه هەر یەك لەم جــوره شیعرانه ، دەبیت تاك و بی وینه بیت لــه نــاو هەر کومەلگایەك دا یاخود گەلیك دا ٠ دەکریت هەر گەلیك شیعری دلداری و جوانیی ، بەرنگاری و هەموو جوره شیعریکی تریشی هەبیت بـه لام ، وای بو دەچم که هەر گەلیك ، له هەر سەردەمیك دا زیاتر پیویستی بە جوریك لەو جوره شیعرانه هەیه ،زیاتر پیوستی به جوریك له جورەکانـــی شیعره٠بو نمونه، شیعری ئەمروی کوردی دەبیت لەسەنگەر دا بیت ، چونکه گەل لەسەنگەردایــه ناکریت و درەختیکی بی بەریشه گەر له سەنگەر دابەزی ودوره پەریز لـیی دابنیشیت، ســەیـری پیشمەرگەو دوژمن بکات ٠
دەشکریت دوو نەتەوەی جیاواز له روی کومەلایه تیەوه ، لەروی جوگرافی و تەبیعەتی ســروشتەوه ، شیوەی دەربرین و ئامانجی ئەدەب و هونەرەیان رو له یەك شوین بکاو لەیەك پچیت٠ ئەمه کاتی لەو قوناغه میژوویەدا ، که کیشەی سیاســـی و پیشمەرگەیی و، پیشمەرگەیی و ئابوریيان لــه یەك دەچیت٠
بو زیاتر روشنایی خستنه سەر ئەم بو چـــوونه ، بەراوردی دوو کوپله شیعری (ریکاردو روز) شاعیری شیللی و دوو کوپله شیعری (شیـرکــو بیکەس) دەکەین ٠ بزانین هەتاکام پله فورمـــی دەربرین و ناوەروکیان له یەکتری دەچن ؟

ریکاردو روز ، دەلیت :

لیـرەم
لیرەش دەمینم
لەگەل گـەل و خـەباتەکـەم
چونـکه خەباتم خەباتی هەمـــووانــه
مــن تـەنیا نیم و نــا شترسـم
× × ×
لــیرەم
لیرەش دەمــرم
قــەلەمیك لەدەستـمایه و
گــورانـیەکیش له دلـمـایه ٠

شیرکو بیکەس، دەلیت :

ئەوان هیشوویەك ئەستیرەی شین بوون
بو دواروژی کورد ئەجریوانەوه
ئەوانیش کیردی نامەردی و قین بوون
بو سەربرینیان ئەبریسکانەوه
×× ×
بەریگەی خوردا بەرەو ســەرکەوتن
کاروانـی سوری ئەم کوردوستانەین
ئیمەی نەترساو له شەوی مردن
هەر ئەبیت ئا لای سەربەستی هەلکەین .

(ریکاردو روز) ئاشکرا دەلیت : پــــــیکەوه لەگەل هاوریکانمدا له ناو سەنگەردام و نـاترسم هەتا مردنیش جیی ناهیلم ٠ شیرکو بیکەسیـش لەکاروانـی خەباتا نەترسان و بەردەوام بـــوونی تا مردن دەردەبریت ٠ئەمه دەمان بات بو ئـەوەی ، که بلیین : له حالەتی دەرونی و بیری یەك مەسه لەدا دەژین ٠ لەم دەربرین و ئامانج لەیەکچونەی ئەم دوو شاعیرەدا ، نە ریکاردو ، سودی لـــــه شیعری شیرکو بیکەس وەرگرتووه نه شیرکو سودی له ریکاردو وەرگرتووه ٠
تاکه هوی له یەکچونی ئەم دوو شیعره ئـەوەیـه که **ئه م دوو شاعیره له دوو کومەلگادا دەژین که قونا غی میژوویيان لەیەك دەچیت٠ ئەم دوو شاعیره له دوو کومەلگادا ئەندامن ، که کیشەی سیاســی له کچوو پیشمەرگەییان هەیــه ٠ ○**

ئەمشو کیژە گراوەکەی خوم دیتە شاری ،
لیم دەپرسیت : کوا گولی سوور ؟
کوانی دیاری ؟
کوا خورپەی دل ؟ کوا خەنی گیان ؟
کوا بەهای ماچی بەهەشتی ؟
کوا بەلگە ی عیشقی بەهەشتی ؟
ئەی تریفەی مانگی چواردە
لەجیاتی من وەلام وەدە
گازی بکە دەزگیرانم
توولە نەمامی تەمەنم
ئامیزی شەوی زریانم
ئەمشو ئەمن بی زوانم
ئەمشو ئە من دەرویشیکی ،
نوقمی ژووانم
ئەمشو ئەمن نەخشەی زام و
مەشخەلی نویی کوردستانم
سەرنج بدە تیکرای جەستەم
گوی رادیلە بو دوا بەستەم
هەموو لە شەم چرپەی سوورە
مزگینی بارانە ماچ و مژینی لیوانم هەیە
تریفە یە ، گرە ، نوورە

هوونە ، دروشمە ، ئالایە
کراسی ئال و والایە
ئاهەنگە ، خەنە بەندانە
زەماوەندی کوردستانە .
× × ×
دەخیلت بم هەیڤی چواردە
تریفەت بیت ، پرشنگ بدە
ئەمشو کیژە گراوەکەم دیتە ژووانی
گاز دەکات لیم :
ژووانگەی ئەڤینی من کوانی
با تریفەت لە پارسڤا
خوینی گەشم داگیرسینیت
با دلدارە ئازیزەکەم بە دوو چاوی خوی
بیبینیت :جوگەو روبار
کەپرو هەوا ر
چیغ و دیوار
جادەو گورەپان و کولان
کوچە و بازارو دیوەخان
تیکرایی بانە
لە چاوەروانی ژووانا
فەرشی سوری پیشوازیە

ژووانگەی خووین و شانازیە
× × ×
بانە
ئەی خوشکی دیاربەکر
دەزگیرانی قەلادزی
سویند بیت بە خوین و بە ئاگر
بە بروایەی قەت نابەزی
ئەسرینی تو لەیاد نەکەین
برینی تو لەیاد نەکەین
زەماوەندی خوینینی تو لە یاد نەکەین
ئەی شاریکی تری شەهید
توش شەپولی تورەیی خوت
هەلرشتە ناو رووباری دل
توش بو نەورزی کوردستان
چاندت تووی هەزاران گول
× × ×
بانە : بانگی ئازادیە
بانە : ئاهەنگی شادیە
بانە : ژوانگە ی دلدارانە
بانە: خورپەی دلی تویە
بانە : خەونی گیانی منە
هەموو ریمان بو بانەیە و
بانەش
لە ناو دلا ونە .
× × ×

که من روژگار بە سەریا دام جلی مەینەت لە بەرما بیت
لە کویوە خوشی دەتوانیت بە دوکان و گوزەرما بیت

مەجید نەدیم

مەجیدم لە سیتەك لە مالی شیخ لەتیفی حەفید بینی •ئەو کاتەی من دیم وام دەهاتە بەر چاو کە مروڤیکی ماندوە بەدەست ژیانەوە •زوری تری وەکو مەجیدی پەرەوازە لای شیخ لەتیف دەگیر-سانەوە ،کەشیخ لەتیف کوچی دوایی کرد ئەویش هیلانەی لی تیك چوو •

لە سەردەمیکی زوتردا ،لە ناو کوردا شاعیر بە نەگبەت دەناسرا •هەرکە بوترایە فلانەکەس شاعیرە ،ئی دی مانای ئەوە بو کە مروڤیکی نەگبەتە دیارە ئەمەش دەگەریتەوە بوئەوەی کە ئەگەر شاعیر فەرمانبەر نەبوبیت ،ئەوا خو کاسبیش نەبوە •لەناو کومەلیکی دواکەوتوی وەکو ئیمەدا کە لە بیست گوندا خوینەواریکی تیادا نیە دەبیت شاعیر چون بتوانیت بە شیعر بژی؟•

فریزەرەکەی لەتیف هەڵمەت

سالی ٩٧١ مەسەلەی هەژاری لەتیف هەلمەت بو بە عەیبە بو ئەدیبان و خویندەواران•لە میهرەجانی شیعردا باسکراو داوای رزگارکردنی لەتیف کرا لە دەست هەژاری•

کەچی کە لەتیف کەوتە کارکردن لە روژنامەی العراق و پاش ماوەیەکی زور کەوتە ژن هینان و فریزەریکی کری،دەنگ و باسی دەولەمەند بونی لە تیف بلاو بوەوە،بەتایبەتی ئەوانەی حەزیان بەزەم کردنی دەکردلە پەناوە ئەم ئاگرەیان خوش دەکرد،دیارە شاعیر بەو چاوە سەیر کراوە کە بەکرینی فریزەریك ئی دی دەکەویتە ریزی دەولەمەندەکانەوە•

نالە

دوا شاعیری قوناغی نەگبەتی

شاعیرە لاوەکانی ئەم سەردەمە بە هوی خویندنەوە ،بەتایبەتی دوای کردنەوەی بەشی کوردی لە کولیجی ئاداب دا ،خویان لە مەیدانی نەگبەتی ئابوری رزگارکرد•هەندیکیشیان خویندنی بەرزیان، بەدەست هیناوەو رنگە بە بورجوازیش بناسرین• ئەو روژنامەو گوڤارە کوردیانەش، دەرگایەکی بو کردنەوەو بەهرەمەندیەکەیان بو بە کار• بویە رەنگە هەلە نەبیت ئەگەر بلیین:

مەجید نەدیم دوا شاعیری قوناغی نەگبەتی بوو•

مەجید شاعیرکی بەهرەمەند بو ،بەلام بوی نەدەهات•نە هاوتەمەنی شاعیرە تازەکانی دوای حەفتا بوو ،نە زور کونتر بوو لەوان،بویە مەجید ،نەکەوتە ناو سەرهەلدانی تازەوەو کەمتر خەلکی نوی دەی ناسی• جگەلەوەش باری ژیانی وای لی کردبو کە نەی دەتوانی دیوان چاپ بکاو بی گومان هەر ئەم دیوان چاپ نەکردنەش دەبیتە هوی کەمیی بەرهەم لە لایەك و لە لایەکی تریشەوە ،کە شاعیر خوی و هونراوەکانی نەکەویتە بە ردەمی جەماوەرو رخنەگر ،کەمتر دەرفەتی گەشە کردنی دەبیت •

نەدیم زوربەی بیعرەکانی لە دەفتەریکی گەورەدا نوسیبوەوە،زور جار کەلانەی لی تیك دەچو وەکو عەسابەی ئەسپ کوژراوی لی دەهات.ئی دی هەموو سەروەتەکەی ئەو دەفتەرە بوو دەی خستە بن بالی و دەروی،زور جاریش تاقەتی لیی دەچو لەم لاو لەو لا لیی بەجی دەما •

نەدیم کە دادەنیشت تاقەتی نەبوو هەستیت،کار و باری تەوالیت زوریان بو نەهینایە لەدانیشتن بیزار نەدەبو،کە نانمان دەهینا زور جار لە ناوەراستی ژورەکەدا سینیەکەم دادەنا ،مەجید هەردو چاوی یەك دوو جار راستەو چەپەی دەکردو هەردو پەنجەی ئەمسەرو ئەوسەری دەهینا بە لیوی خوارەوەی دا جوقەیەکی لیوەدەهات ئەتوت فەردە بەردە لە جیگای خوی نەدەبزوت•ئی دی بە ناچاریەوە دەبوایە سینیەکەم هەلبگرتایەو لە بەردەمیم دانایە ،ئەویش وەکو گول دەگەشایەوەو دەی گوت: ئی ئاوا ••سینی چون لەویوە دادەنریت؟

گیرفانی بەتال،بی سام و هەیبەتی دەسەلاتداری هەمیشەمیوانی مەجید بوون•هەربویەش لیی بیزار دەبون ومالە عەشایەر نەبوایە،مەجید بو مالی موچەخور نەدەشیاو لەناو کراسی قول کورت و بیجامەدا ، جیگای نە بوو•

بۆ ل١١

کورتەی ژیانی نەدیم

شەمال جەمال

ناوی تەواوی،مجید محمود محمد ە لە سلیمانی لە دایك بوە،لە بنەمالەی شیخەکانی بەرزنجەیەو ناسناوی،نەدیمە•

نەدیم هیشتا منال دەبیت کە باوکی بو چارەسەر کردنی نەخوشیەکی کوشندە رو دەکاتە بیروتو هەر لەویش کوچی دوایی دەکات• دوای ماوەیەك دایکیشی دەمریتو نەدیم ئیتر دەکەویتە سەرشانی برا گەرەکەی:شیخ سەبری•ئەویش موچەخوریکی بچوك دەبیت،مەجید خویندنی سەرەتا-یی تەواو دەکات•شاعیر دەبیتە ئەندامی پارتی کومونیستی عیراق• چەند جاریك لەسەر سیاسەت دەگیریت و چەند جاریك لە کار دەردەکریتوسەرگەردان دەبیتەوە • ماوەیەکی زور لای شیخ لەتیف دەبیت و کەشیخ لەتیف کوچی دوایی کرد ئەمیش روی کردە بەغاو لەوی هەتا ماوەیەك لە ژیرقەرزی ئوتیلە کوردەکانا بوو پاشان لە روژنامەی هاوکاری دامەزرا هەتا لەم سالانەی دایی دا هەوالی مردنی بیسترا ،کە گوایە بوە بەژیر ماشینەوە ، ئنجا ئەمەش جیگای پرسیارە کە ئایا بوە بە ژیرەوە یاخود کراوە بەژیرەوە؟

شاعیر رووخوشو قسە خوش بوو ،دل پاك و داوین پاك بوو هەربویەش زوو خەلکی خوشی دەویست زور جار ئاموشوی گورانی کردوە•

هەواڵەکان چی دەگەیەنێت !؟

چاویلکەی یەکەم

ئیسلامیەکان چلەوی ئەو جومبوشەیان گرتە دەست کە شای ئیرانی روخاند.
سەرئەنجام ئیسلامیەکان بونە پیشەنگی جولانەوەیەکی بەرفراوان و شورشەکەیان کردە شورشیکی ئیسلامیی.
کومونیستەکانیش لەو دیدە (م ـ ل)ەوە کە شورشگیرو پیشکەوتنخواز ئەوەیە دژی ئیمپریالیزم دەکەویتەوە، کەوتنە پشتگیریی کوماری ئیسلام و لە مەر کەوتنی.

دوو خالی گرنگ هەیە کە دەکەویتە پیکهینەری ئەو چاویلکەیەوە کە رژیمی ئیران پیی دەروانی.

١ ـ باوەری ئیسلام : ئیسلامەکان بەو باوەرەوە، کەوتنە کارکردن کە جەنگی ئەوان جەنگی ئیسلام و نا ئیسلامە و ساحەی ئەم شەرەش گشت جیهانە. بویە سەرئەنجام: هەر بەو چاوەوە تەماشای ولاتانی تر دەکەن کە تەماشای ئیرانی پی دەکەن.

٢ ـ بەهیزیی : ئیسلامەکان تەنها دەستیان بەسەر دەزگاکانی دەولەتدا نەگرت، بەلکو لافاویکی جەماوەرییش کەوتە ژیر سەرکردایەتی ئەمانەوە. کومونیستەکان ناوی خویان بو شەر دەنوسی و ئەوانیش لە شەرەفی شەر بەشیان نەدەدان. بەم پییە لە خوبایی بوون رولیکی سەرەکی دەبینیت.
ئایا کورد بەم چاویلکەیە چون دەبینریت؟

لەباوەری ئیسلامدا ئوتونومی و مافی بریاری چارەنوس جیگای نیە، ئەمە لە لایەکەوە، لە لایەکی تریشەوە لە قورئاندا ٣٠٠ ئایەت هەیە کە باسی جیهاد و جەنگ دەکات. هیزو دەسەلاتی شەرکردنی کوردیشی هەیە کەواتە بو نا ؟
بوچونی ئیسلامانەی رژیمی ئیران بو مەسەلەی کورد لەناو ئیران دا بە چەك خوی دەردەبریت. ئیمەیەك کە کوردوستانیی بیردەکەینەوە دژایەتی مەسەلەی کورد لە هەر پارچەیەکی کوردستانا بە دژایەتی مەسەلەی کورد بە گشتی لە قەلەم دەدەین.
ئەوەی لیرەدا پەیوەندی بە باسەکەمانەوە هەیە شیوەی موعامەلەکردنی کوردی عیراق و هیزە کوردیە عیراقیەکانە.
وەکو وتمان ئیران بە هەمان چاوی ئیسلامیەوە: بە مەزاجیکی لە خوباییەوە، تەماشای عیراقیش دەکات. کەواتە کی دەتوانیت بەم هیلەکە کون وردەی ئەم رژیمەدا دەرباز ببیت؟
ئایا بازی ئیران بەسەری کام هیزی سەر ساحەوە دەنیشیتەوە؟
لیرەدا دەبیت رەوشی کوردەکە خوی و ئامانجی هیزەکانی سەر ساحە بزانین.

موسابەقەی هیزە کوردیەکان

لەجەنگی عیراق و ئیران دا، زوربەی هیزەکانی سەر ساحە نەك لە نوقتەی مەسەلەی کوردا یەکیان نەگرتەوە، بەلکو لە پیناوی ئامانجی دەستگرتن بەسەر ساحەدا و دژایەتی یەکدی، کەوتنە پیشکەوتن بو نزیکبونەوە لە ئیران و بەردەوامی دان بەسیاسەتی ئەوان. زوربەیان خەباتی پیاوخراپکردنی ئەوی تری لای ئیران دەکرد. بو نمونە، ناوی ئەو پیشمەرگانەیان ئەدا بە ئیران کە لەشەری دژی ئیران دا، بو هاوکاری پ م ەکانی ئیران شەهید بو بوون.

کی لەم پیشکەوتنەدا بردیەوە؟
بازی ئیران بەسەری کیوە نیشتەوە؟
وەلام: **کورەکەچەلە پارتی بوو.**
پارتی لەناو خاکی ئیران دایە و شەری کوردی ئیرانیشی بو کردن. جگە لەوەش لافی بی باوەریی لی نادەن و خویان بە (م ـ ل) نازانن.
بویە لەم پیشکەوتنەدا، پارتی لوقی لە هەموان دریژتر بوو.

ی.ن.ك یش ئامادە نەبوو بە پەیوەندی نە دوست و نە دوژمن، پاش دەستگرتنی ئیران بە سەر دوو تاقم چەکی ی.ن.ك دا کە دەویست بە ئیران دا بیهینیت بو کوردوستان، ی.ن.ك ئەوەندەی تر رقی هەستا و دەیان ووت: تەنها بریناران دەچیتە ئەو دیو با ئەویش نەبیت.
ی.ن.ك بە پلەی شەری حسك و پاسوك و پارتی، پارتی و ئیران دا، چوە خوارەوە بو لای رژیمی بەغاو، پاش ئەوەی ئاکامی پوزەتیڤی نەبوو بە هەمان پەیژەدا سەرکەوتەوە. بە دوو تەکان بە هەمان پەیژەدا سەرکەوتەوە.

تەکانی یەکەم: ئاشتبونەوەی گشتی بوو، لەم قورتەدا ی.ن.ك و حسك و پاسوك ئاشتبونەوەو، میکانیزمی پروسیسەکەش بەم شیوەیە بوو :
ی.ن.ك : پاش شەرکردنەوە لە گەل بەعسی فاشی دا، ماوەیەك بە تەنها لەسەر ساحەکە ما یەوە، بی جوقد، بی لیبیا و سوریا، بی دوستایەتی هیزەکانی سەر ساحە، لەروی سیاسیەوە زەرەری هینا بوو، دوژمنەکانی کەوتبونە بەکارهینانی هەندیك لە کادیرە کونەکانی، جیابونەوەی مەلا بەختیارو هاوریکانیشی مەترسیەکی گەورەبوو. **حسك** : بە هوی شەری ی.ن.ك ەوە زور لاواز بو بو نەی دەتوانی لەسەر ساحەی عیراق رولیکی گرنگ ببینیت، بویە لەسەر تەرازوی ئیران سەنگیان هاتبوە خوارەوە، جیابونەوەش ئەوەندەی تری لاواز کردبون. **پاسوك**: دەستی چوبوە خوینی ی.ن.ك و توشی شەریکی بی ئاکام بو بو، ی.ن.ك ئەم هیزانەی بچوك کردبووەوە. بویە، سەرئەنجام هەرسیکیان دەستیان گرت بە پەیژەی ئاشتبونەوەی گشتیەوەو **ئاشتبونەوە.**
پیشمەرگەش ئاوی ئەم سەرئەنجامە دەخواتەوە، لە شەری یەکتری کوژی رزگاری دەبیت. ئەو شەرە مەسەلە کوژەیکە گەلیك گرانترە لەشەری رژیمەکان. جەماوەری گەلەکەش بەم کارە کامەران و دلشاد دەبیت و روناکی دەکەویتەوە ئاسمانی خەباتەکە. شەری یەکترکوژیی هیچ بیانویەکی پوزەتیڤی نیەو پیویستەتەواوی پیشمەرگە و جەماوەر ئامادەبکریت بو بەردەوام دان بە سیاسەتی تەبایی و پی داگرتن لە سەر شەری یەکترنەکردن. ئەم ریکەوتنە ئەوە دەسەلمینیت کەبیری داپلوسین و دەستگرتن بەسەر ساحەدا سیاسەتیکی کوشندەو بی ئاکامە.

تەکانی دووەم: ی.ن.ك و ئیران ـ پارتی، هەر دوای ئاشتبونەوەی گشتی، دەنگوباسی تەبایی ی.ن.ك و ئیران بلاو بووەوە. بەلام بوونی ی.ن.ك بەمەلموسی لە ئیران دا دەرنەکەوت هەتا دەنگوباسی لیدانی موجاهیدینی دژی ئیران لە لایەن ی.ن.ك ەوە بلاوبووەوە و پاشان لیدانی نەوتی کەرکوك لە لایەن هیزی هاوبەشی ئیران و ی.ن.ك ەوە کە ئیران بە عەمەلیاتی (**فتح**) ی یەکەم ناوی دەبا و بە گویرەی هەندیك سەرچاوەش ئیشارەتی هیرشەکەش (**زینب**) بووە.
دوا بەدوای ئەوە بوونی ی.ن.ك لەسەر ساحەی ئیران دەرکەوت. لە ١٩٨٦/١١/٨دا، ریکەوتنیك لە نیوان ی.ن.ك و پارتی دا مورکرا.
لە ١٢/٢٣ ـ ١٢/٢٧ کونگرەی (**نصرة الشعب العراقی**) گیرا.

میکانیزمی تەکانی دووەم چی بوو؟ یاخود دەتوانین بلیین: ئەم ریکەوتنە چون لە دایك بو؟ لیرەدا دەبیت بچینەوە سەر دیدی ئیران.

چاویلکەی دووەم

سیاسەتی ئیران، سیاسەتی دوست پەیدا کردن بۆ عیراق. ئیران زوربەی دەولەتان و هیزی تری گەیاندە ئەوجیگایەی کە بەرهەلستیکردنی ئیران ئەرکیکی سەرشانی ئەوانیشە، **هەر بویەش کەوتنە ئاوازدانان بو ئەم مەسلەیەو هەولدان بو بیانوی یارمەتی دانی فاشتی بەغاو. سوپای قادسیەیان لە خاکی ئیران دا کشانەوەورژیمی عیراقیان خستە سەنگەری پاریزگاریی لە خوکردنەوە.**
جگەلەمەش ئاگری شەری ئیران و عیراق روناکی و گەرمایی دەبەخشیت بە زوربەی ولاتانی دەرەوە. سەرەرای هاتنەخوارەوەی نرخی نەوت و چەك فروشتن، نوکە چەندەها شەریکە دەموچاوی خوی دەلیسیتەوە بو چونە ناو ئەو دووو ولاتەوە لە دوای تەواو بونی جەنگەکە.

بویە پیویست بوو ئەم شەرە بەردەوام بیت، ئەم بەردەوام بونەش چاویلکەیەکی تری کردە چاوی رژیمی ئیسلامی ئیران.
ئیران ئەو لایەی لەسەری راکشا بوو هاتە سربون. بویە دەبیت خوی بخاتە سەر ئەم لای دی.
ئەوجا کی نوینەری ئەم لای ترە؟ کی لەم ئەم لاو ئەو لا کردنەدا دەوری نامینیت؟
بەوە دەچیت رەفسنجانی نوینەری سیاسەتیکی دەولەتی بیت و بیەویت توزیك قەترانیش لەبرینەکە بدات. (تەماشای ل ١بکە قەتران و ٠٠)
لا سربوەکەی کوماری ئیسلامیی ئەسپیکی رەسەنە لەسەر شەقامی قیر پیشکەوتن لەگەل ماشین دەکات. بەوە دەچیت رەفسنجانی گەواهی نامەی هەبیت و سواری ماشینیك ببیت کە ئایینی خوش بویت و دژی شەیتانی سور بیت. بەلام سەرکەوتنی ئیران لە جەنگەکەداو مەترسی پەیدا بوون لە خلیج دژی ئەم پروسیسە دەوەستیتەوە.
ئاوەرودانەوە لە هیزە کوردیەکانی عیراق قەتران دانە لەبرینەکە. ئیران دەیەویت هیزە کوردیەکانیش بخاتەگەر. بە لایەنی کەمەوە عیراق نەتوانیت هەموو سوپاکەی بو شەری ئیران تەرخان بکات. ئەم خستنە گەرەش بەبی ی.ن.ك نابیت. چونکە ناوبراو تاکە هیزە کە بتوانیت بەهیزترین دەست لە رژیمی سەدام بوەشینیت!
ی.ن.ك یش جامانەو کلاوی چەکوش و داسەکەی ناوەتە بن بالی و بە سەر تەوژمی (م ـ ل) خوازدا سەرکەوتوەو دەتوانیت بریارە سیاسیەکانی ئاسانتر بدات.

←

**بەکورتــــــی : هیزە کوردیەکانی عیراق لە نوقتەی
پەیوەندیانا لەگەل ئیران کوبونەتەوە• ئەوەی نـاو
دەبریت بەیەکیتی هیزەکان،گیرسانەوەی هیزەکانە
لە کەناری سیاسەتی ئیران دا•**
ئـنـجـا لـیرە دا دەیـان پـرسـیا ر دیـتـه پیشەوە

× ـ ئـا یـا کـی لـەم موسـابـەقـە تـازەیــــەدا
لـوقـی لـە هـەمـووان دریـژ تـر دەبـیت؟
× ـ ئـایـا کـی بـه کـام پـلـه دا دەچیتە قولایی
ئیرانـەوە؟
× ـ ئایا مـرخـەی کـوردی ئـیران نـاخـوش نـابیٚ؟
× ـ ئایا ئیران کـەی نـوقـتـه دادەنیت بـو ئـــەم
پلانـەی؟
× ـ ئایا هـیزەکان نـاکەونـه غیرەکردن لەیەکتری؟
ئایا هەنـدیك لـەوان نـاتـرسـن سنعاتـەکەیان لی
بـدزریت؟
× ـ ئایا کی خـڕ خـوی تـێفریٚ دەدا و کـی لـــه
کـەنـارەوە دەوەستیت؟

**مەداری ستراتیجی مەسەلەی کورد تاکە جیگای -
پیکهینانی یەکیتی کوردانە•گیرسانەوەش لـــه
مەداری مەسەلەی کوردا ،هەرگیز بی دیموکراتی
نایەتە دی• ئامانجی دەستگرتن بەسەر ساحەدا
هەمیشە شیوە کونەکەی خەبات و خو لە دەســت
هاویشتنی دوژمن فەرز دەکات•**
ئیمە نابیت بو هەموو دەهولیك قول بگریـــــن•
مەسەلەیەك کەروژانە شەهیدی بو دەدریت و مەـ
سەلەی هەموانە ،پیویستە سەدان گفتوگوی ئازاد
لەسەر هەنگاوەکانی بکریت•
ئیمە بەم بونەیەوە دەمانەویت بە هیزە نیشتمان
پەروەرەکان بلیین:ئەم کاتە لەهەموو کات زیاتر
پیویستە مەترسی لەمەسەلەکە بکریت•
لەهەمان کات دا دەمانەویت بەجەماوەر بلیین :
یـــەکــیــتـــی شایەنی ئەوەیە سەدان گفتوگوی
لەسەر بکریت•
ئیمە بە توندی ئەو بیرە رەت دەکەینەوە کە دەلیٚ
:جـــاری وەخـــتـی نـــەهـــاتـــوە•
میژوی زیندوو ئەو میژوەیە لە ناو زیندوەکانـــا
دەنوسریت•میژویەك لەسەر قەبرسان بنوسریـــت
هەر دەبیت مردوو بیت•
کۆنخـوازی و ترسنوکی نەبیت هیچ بیانویەك بو
بی دەنگی نـیـە• هەر بویەش لەکوتایی دا برینك
راستی میژوویی تال هەیە دەی خەینە روو :

**× زوربەی هیزەکوردیەکانی سەر ساحە ،نەك هەوـ
لی بیٚ لایەنیان دا لە جەنگەکەدا ،بەلکو خەباتی
بون بەتەرەفیشیان کرد•**

**× زوربەی هیزەکان،نەك لەمەسەلەی کوردا یـەـ
کیان نەگرتەوە،بەلکو لە پیناوی بەدەست هیناـ
نی چەك وپارەدا بو دژایەتی یەك و دەستگرتـــن
بەسەر ساحەدا ،کەوتنە پیشکەوتنی چونە سیاسە
ـتی عیراق و ئیرانەوە•**

نوسینی رۆژنامەکان

روژنامەی **کیهان العربی** ، ژ٩٣٢ ،نوسیویە دوو
ئوپوزیسیونی رژیمی عیراق بو فراوانکردنـــی
تیکوشان دژی ئەو رژیمە ،لە نیوان خویانا ریـك
کەوتن•لیپرسراوانی پارتی دیموکراتی کوردو-
ستان و یەکیتی نیشتمانی کوردوستان بەدەست
پیشەکی کوماری ئیسلامی و ئامادەبونی نوینەـ
ری،کوبونەوەیەکیان کردو گەیشتنە ئەو ریکەوـ
تنە •ئەوەی شایەنی باسە لیپرسراوانی ئـــەو
دوو کومەلە دوای جیبەجیکردنی چا لاکیە سەرـ
کەوتوەکانی کەرکوك گەیشتنە تاران•
هەروەها نوسیویەکە بەریز جەلال تالەبانی لـــە
چاوپیکەوتنیکا لەگەل محمد باقرالحکیم دا باـ
سی دەوری پیشمەرگە کوردەکان و تەنسیقی تەواـ
وی نیوانی ئەوان و هیزە ئیسلامیەکانی کرد کـــە
بووە هوی زەبرەلیدانیکی گەورە لە رژیمی سەدام
وە شانازی خوی پیشان دا کە ی•ن•ك لە مونتەلەـ
قی ئیسلامیەوە موحارەبەی سوپای بەعسی عیراق
دەکات•

هەمان روژنامە ژ ٩٥٥ ،لە ژیر ناونیشانی (سینارـ
یو فاشل) دا نوسیویە ،نوقتەیەکی گرنگ هەیە لە
هەر کاتیکا بیت ئابوری عیراق توشی گیربوون ،
دەکات ،ئەویش بریتیە لە هەستانی هیزە ئیسلامە
کان و شورشگیرە کوردە عیراقیەکان بە برینـــی
بوری نەوتی کەرکوك کە هەموو روژیك زیاد لـــە
یەك ملیون بەرمیل تیپەر دەکات•

هاشمی لە روژنامەی الشهادة (صوت المجلـــس
الاعلی للثورة الاسلامیة فی العراق) دا ژ ١٨٨
دەربارەی (موتمر نصرة الشعب العراقی)گوتویە
ئامانجی کونگرەکە پیکهینانی بەرەی سیاســـی
فراوان نیە ،بەلکو کورتەی ئامانجی کونگرەکــە
تەلاحومی مەیدانی راستەقینەی هەموو فەسائلی
ئوپوزیسیونە• وە من دەبیژم کە ئیمە وەکو ئیسلا
میی چاوەریی لایەنەکانی ترمان دەکرد کـــــە
راستگویی موعارەزەکردنی رژیم و مەبدەئیـــی
زورانیی بسەلمینن و بەردەوام بن لەسەر هیلـــی
بەرەورووبونەوە دژی رژیمی حاکم لە بەغاو ئـــەم
گورانەشمان لای هەندیك لایەن دەست کــــەوت
بالذات لای برا کوردەکانمان،لە عەمەلیاتی ،
الفتح الاولی والثانیة و هی ترا•

هەمان روژنامە ژ ١٨ ،لەژیر ناونیشانی السید
الحکیم یستقبل الاخ ادریس البارزانی) دا نوـ
سیویە کە سید حکیم برایەتی دورودریژی کورد و
عەرەب و هەموو موسولمانانی دوپات کردوتەوە
بو بلاوکردنەوەی رای ئیسلام لە سەرانسەری عیرـ
اقی بریندارو ئەم ٣ خالەشی دوپات کردەوە ،
یەکەم گەل یەکیك دەخوازیت کە هیوا بکاتەوە بە
دلیا ،هەموو کەمایەتیەکان چەوساوەن و باشترین
ریگا بو هیوا لە دەرونی عیراقیەکان دا ئەوەیە
کە یەك هەلویستی ئوپوزیسیون هەبیت بەرامبەر
بە رژیم و ئا لای ئیسلام و مەسەلەی عیراق وەك
گشت ،ئەو ئا لایەیە کە هەموو موعارەزە کودەکاـ
تــەوە • لە خالی دوەما باسی بوونی لایەنە جیا
کانی موعارەزە دەکات لە مەیدانی جەنگا بـــە
شیوەیەکی جدی و فەعال و ئەمەش دەگەرینیتەوە
بو هاریکاری هەموو لایەك لە هەموو شوینیك ج
باکوری عیراق و ج باشوری و پشتگیری و ریگایی
دانی تایبەتیش بو تەوجیهاتی ئیسلامی•
لە خالی سییەما باسی هەستی بەرپرسیاریی ئاـ
یینی دەکاو بە پیویستی دەزانیت کە بوونی عوـ
لەما لە ناوچەی کوردی دا هەبیت و گوتویـــــە
گەلی کورد گەلیکی موسامانەو لە کونەوە بـــە
شداری لە دەولەتە ئیسلامیەکانا کردوەو ئیسلام
جیگەیەکی پتەوی هەیە لەو ناوچەیەدا و عولەمای
راستەقینە لەناو میللەتا کە بە ئیسلامەوە گری
دراون و چالاکی و کرداریان بە دریژایی میژو و
خزمەتی مەسەلەکەمان دەکاو هیوادارم گرنگـــی
بدەن بەم ئاراستەکردنە ،ئیوە تەحەمولی مەسئوـ
لیەت دەکەن و هیوادارم ئەمە لای برایانی تـــر
باس بکەن و بواری کار سازبدریت بو تەبلیغـــی
هەندیك عولەما• ئنجا روژنامەکە باسی وەلامی
ادریس بارزانی دەکاو دەلیت، کە ناوبراو پیوـ
یستی و گرنگی دانی بەو خالانە دوپاتکردەوە و
وتی : **ئیمە وەکو کردو وەکو بارزانی بەو شیوەیە
دەمارگیری نەتەوەییمان نیە کەتەنها تەماشا ی
تەنگوچەلەمەکەی خومان بکەین،ئیمە تەماشا ی
تەنگوچەلەمەکە دەکەین وەکو تەنگوچەلەمەی عیرـ
اقی بەگشتی•**
هەروەها **ادریس** دەربارەی ریکەوتنی هیزەکان گوـ
تویە کە بی گومان لەهەندیك روەوە رونی تیا نیە
بەلام ئیمە تەئکید لەسەر پیویستیی یەکگرتن دەکە .
ین لەنیوان هەموو برایاندا لە ناوچەکەدا • لـەبەـ
رئەوە چاوپیکەوتن دەکەین و ئەو کونگرەیەی کـــە
کوماری ئیسلام داوای دەکات رەنگە ئەو چوارچیوـ
وەیە بەجی بکات کە هەمووان هیوامان پییەـ
تی و هاریکاری راستەقینە لە نیوان هەمودا وا لە
گەلی عیراق دەکاتـبەشیوەیەکی گەورەتر هەستیت
بەئەرکەکانی سەر شانی ،بەتایبەت لەم قوناغەدا
بەلام دەربارەی عولەماکان دەبیت دلنیابن،لەکاتی
خوالی خوشبوی باوکما گرنگیدرا بە دروستکردـ
نی یەکیتی عولەماو لەو دواییەدا هەلمان دا عوـ
لەکان بخەینە بەردەم مەسئولیاتیانەوەو ئاسانی
مان بو سازکردن و هەندیکیان هاتنەسەر ساحە•
ئیمە فەخر بە ئیسلامەوە دەکەین، هەموو گوندیك
لە مزگەوت و ئیمام بەتال نیەو ئیمە لە ئیسلامـ
جیانابینەوە و هەستانی عولەمابە دەوری خویان
بەشداری لەمەسەلەکەمان دا دەکاو دەبات بـــو
بیشەوە• دوای **السید الحکیم** وەلامی چوارچیوەـ
کەی **ادریس** دەداتەوەو دەلیت: **ئەو چوارچیوەیـە
کە هەمومان کودەکاتەوە چواچیوەی ئیسلامەو ـــ
انشا اللە لە خیلالی چەند چاوپیکەوتنیکـــــا
ریککەوتن و یارمەتی هـاوبەش دەبیت•**

روژنامەی الجهاد ،(صوت الحرکة الاسلامیة فی
العراق) ژـ ٢٧٠، لەژیر ناونیشانی (وقائع موـ
ئتمر نصرة الشعب العراقی) دا نوسیویـــــە،
دکتـور فوئاد معصوم نوینەری **ی•ن•ك** بەو پشتگـ
ـیریە بی مەرجەی کوماری ئیسلامی دا هەلگوت
کە پیشکەشی خەباتی گەلی عیراقی دەکات ، و
گرنگی خەباتی روخاندنی رژیمی عیراقی دوپات
کردەوە بە ریك خستنی ریزەکانی گەل و پتەو کرـ
دنیپەیوەندی و هینانە سەرکاری ئەو بەدیلە ـــ
نیشتمانیەی کە زوربە بریاری لەسەردەدا بو جی
بەجیکردنی تەنگوچەلەمەکان لەوانە تەنگوچەلەـ
مەی کورد•

روژنامەی **کیهان العربی** ژ٩٧٣ لە بەیانی کوتاـ
یی کونگرەی(نصرة الشعب العراقی)دا ،نوسیوـ
یە پیناسەی راستەقینەی گەلی عیراقی پیناسەـ
یەکی ئیسلامیە و پیویستە حکومەتی عیراقـــی
تازە لەسەر بیروباوەرو داواکاریەکانی گەلـــی
عیراقی پیکبیت ،بەبی گوی دانە نەژادو ئاین و
زمان و میژوو بەلکو ئەو مافانە بەگویرەی ئیسلام
بە هەموو دەدریت•
هەروەها حجة الاسلام النعمانی ئەوەی دوپات ،
کردەوە کە کوماری ئیسلامیی یەکیتی ریزەکانی
موعارەزەی عیراقی خستە سەرشانی و کوردەکان
بە یەکیتیان،دواکارانە لە خەباتگیرە عیراقیە ـ
کان کەبینە سەر خەتی ئیمام، سەرکەوتنیکـــی
گەورەیان بەدەست هینا •

الشهادة ژ :١٨ لەژیر ناونیشانی **السید رئیس
المجلس یشرح اخر تطورات الاوضاع دا** لـــــە
وەلام دانەوەی **پرسیاریك دا** دەربارەی چاوپیکەـ
وتن لەگەل موعارەزەی کورددا ، گوتویە ،یەکـــەم
برایانی ی•ن•ك تەرکیزیان دەکردە سەر سوپاـ
سیان بو کوماری ئیسلامی کە دەوریکی گەورە ی
هەبوو لە یارمەتی و پشتگیریی ئەو عەمەلیاتاـ
نەی دوایی دا ،هەروەها تاکیدیان لەسەر رازیی
بوون **دەکرد** دەربارەی مەسەلەی حوکمی ئیسلامی
عیراق لەداهاتودا ،لەهەمان کاتا تەئکیدیان لە
سەر مەسەلەی مافی کوردەکان دەکرد کە جورەها
ئەشکەنجەو چەوسانەوەیان بینیوە لە رژیمـــە
پیشوەکان لە رابوردودا •هەروەها تەئکیدیان لە
سەر پیویستی هاریکاری جدیو فەعال دەکرد لــە
نیوان لایەنە جیاوازەکانی موعارەزەی عیراقیـا
بو هەر هەموو ئەم شتانەش تەئکیدیان لەسەر چوـ
رچیوەی هەلویستی **المرجعیة الدینیة** ی نجفی
اشرف دەکرد دەربارەی گەلی کورد لە رابوردو دا
ئەو هەلویستە بەرجەستەیەش هەلویستی خوالـــی
خوشبوو **السید الحکیم** ە• هەروەها دەربارەی چاـ
وپیکەوتن لە گەل پارتی دا ، وتویەکە ئاخافتنـــم
لەگەل پ•د•ك دا هەمان ریرەوی هەبوە، بو ئاگاـ
داریش ئەم چاوپیکەوتنانەش یەکەم جار نەبوون ،
ئەگەرچی لەگەل برایانی پ•د•ك دا زیاتر بـــوە
لەبەر اعتباری هەلویستی سیاسی کونیان•
هەروەها **حکیم** دەلیت : دەربارەی مەسەلەی هارـ
یکاری لەگەل هەموو هیزە موعاریزەکان،تەئکیدـ
مان لەسەر ئەوە کردەوە کە ئیمە دەرگا لەسەر ـــ
هەموو دەکەینەوە جگە لەو هیزانەی لە ئیسلام و
شورشی ئیسلامی لە عیراقا ، هەلویستیکی دوژـ
منانـــــە دەگـــرن• ○

چونم پێ باش بێت ئاوات دەبینم

جاریك **حەمەی حاجی محمود** زامار دەبیت و، لە خاكی كوردوستانی ئیرانا ،لە ناوچەی پیشمەرگەدا ،لەگەل (**م**) دەچیت بو لای دكتور•
پیشمەرگەیەك لە دەرەوەی ژوری دكتور خەریكی ریكخستنی نەخوشەكان و كردنەژورەوەیانە•
(**م**) رودەكاتە **حەمەی حاجی محمودو** ،دەلیت :

ـ تو چاوت لەم پیشمەرگە بێ ئەدەبە بیت، پەلاماری مندال دەدات، پەلاماری ئافرەت دەدات قاچی ژن و پیاو دەبات بە دەما ،•
پاش توزیكی تر دوبارە دەلیتەوە :

ـ بەخوا چاك لێی نارەحەتم، •• باشە یەكیكی چاكتر نەبوو؟ خەلك برا بوو ئەم نەبیت؟

ماوەیەكی پی دەچیت پاشان (م) هەلدەستیت و ئاخافتنیك لە نیوان ئەو و پیشمەرگەكەدا دروست دەبیت• (**م**) دەگەریتەوە بو لای **حەمە حاجی محمودو** ، هەر بەدەم دانیشتنەوە دەلیت:

ـ ئەی روی بابت سپی بیت، بەراستی پیشمەرگەیەكی چاكە، سەیر سەیر چون بەجوانی ئەو خەلكە ریك دەخات، چەند بەریك و پیكی نەخوشەكان دەكاتە ژورەوە؟ هەی ئافەرم،•
حەمە دەساكیت و رودەكاتە (م) :

ـ كورە كاك (**م**) تو دوو سەعاتە سەگبابی دەكەی.

كاك (م) یش هەر زوو وەلامی دەداتەوە:
ـ كورە ئاخر مالت ئاوابیت وامزانی **دیموكراتە**•

كاك (م) مروڤیكی زیرەك و دنیادیدەیە ،زورجار قسە پر ماناكانی لەبەرگی گالتەدا دەرباز دەكا لەم بارێەوە دەلیت ، :
ئەوەی دوستم بیت خراپەی نابینم،ئەوەی دوژمنیشم بیت،بە عەمری خوا ، حوسنی تیا نابینم○

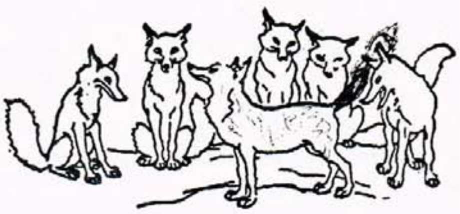

ڕێوی كاروان شكێن

جاریك لە جاران ریویەكی برسی لە دارستانا دەخولایەوەو توشی بوسەی شیریكی برسی هات شیركە پەلاماری ریویەكەی داو ویستی بیخوات بەلام ریویەكە زور پارایەوەو بوئەوەی لە چنگی شیرەكە دەرباز بیت ،روی كردە شیرەكەو وتی :
ـ بوچی دەمخویت • • من هەر ئیسقانم دەبم بە هەوال هینەرو ئەوەش لە جەنابت مایەوە من دەیخوم•
شیرەكە بەمە رازی بوو ،هەر جاریك ریویەكە كاروانیكی بو بنایەوە ،شیرەكە پیش هیرش و پەلامار روی دەكردە ریویەكەو دەیگوت :
ـ ئەو كاروانە دەبینیت؟
ـ بەلی قوربان
ـ چاوم سورە؟
ـ بەلی قوربان
ـ توكم گرژە؟
ـ بەلی قوربان
ـ كلكم قنجە؟
ـ بەلی قوربان
ـ چاوت لە مامی خوت بیت ا

حەمە قرانخ
١

شیرەكە لە كاروانەكەی ئەداو مام ریویش لە پاشماوەی شیر خوی تیر دەكرد• بەم جورە مام ریوی ماوەیەكی زور لەگەل شیرەكەدا مایەوە و، ئەوەندە قەلەو بو بو هاوریكانی نەیان دەناسیەوە، •ریویەكە لە خوی غەرا بوو لەدلی خویدا ، ووتی : من بو هەر خزمەتكار بم بوچی منیش كاروان نەشكینم؟• كاكی ریوی لە شیرەكە جیا بوەوە ،گەرا هەتا ریویەكی گەری وەكو جارانی خوی دیەوە ،هەرچونیك بیت قەناعەتی پی كرد، ببیت بە هەوال هینەری•
ریویە گەرەكە كاروانیكی بو دەنیتەوەو پیی دەلیت : فەرموو ئەوە كاروان بزانم چی دەكەی
مام ریویش بە لوتیكی بەرزەوە دەلیت:
ـ چاوم سورە؟
ـ نـــەء
ـ ئوهو و تو چون ئاوا دەتوانیت بژیت؟
ـ بەلی ،بەلی چاوت سورە
ـ توكم گرژە؟
ـ نەء
ـ ئەی هـــوو
ـ زور گرژە زور
ـ كلكم قنجە؟
ـ بەلی
ـ ئەو كاروانە دەبینیت؟
ـ بەلی
ـ چاوت لەمامی خوت بیت•
مام ریوی هەلدەكوتیتە سەر كاروان و بە دار، پشتی دەشكینن• ○

نوشتە و قەتران

جاریك دەرویشیك برینیكی سەختی لی دیت هەرچی خەلكەكە رینمایی دەكات ئەو پشتگوی ی دەخات ، پاشان رودەكاتە لای شیخەكەیی و برینەكەی بو دەكاتەوە :

ـ قوربان • • • دەمیكە بەم برینەوە دەتلیمەوە ،هەرچەندە خەلكەكە هاوارم لیدەكەن كە قەترانی لی بدەم بەلام من هەر باوەرم بە نوشتەو ئەمری خودایە •
دەرویش نوشتەیەكی پان و پور وەردەگریت و پاشەو پاش دەگەریتەوە بو دواوە، دەگاتە دەمی دەرگاكەو شیخەكەی هاواری لی دەكا :

ـ دەرویش ••! توزیك قەترانیشی هەر لیبە ○

پاشماوەی ...

لەدایكبوون بۆ و چون !؟...

ئەوانەی كە نوینەری سیاسەتی سوڤیەتین ریگا نادەن بە موسكوڤیچ بلییت :ماشینیكی خراپە ج جای ئەوەیبتوانیت گفتوگویەك لەسەر مەسەلەیەك بكەیت• ئەوانەی كە بوبەرەی ئەمەریكا و روژئاواش سوڤیەت دەكەنە ئیمپریالیزم تەنها ریگا بەدرویانە دەدەن كە لەراست دەچن •جگە لەم سانسورە دیارو نەدیارانە ،جگە لە **سانسوری دەزگایی و فیكریی ،سانسوری كلتوریش سواری ملی كورد بووە•**
تەنها كورد خوی بوی نییە ،وەكو خوی باسیمەسەلەكەی خوی بكات،دەنا مەسەلەی كورد لە گەلیاند قالبی تردا دەتوینریتەوەو ریگای فرە سیاسەتی ناكوردانەی پیادا دریژ دەكریتەوە•
ئیمە وامان دەزانی تەنها لەترسی ریژیمەكان ناتوانین هەموو شتیك بلیین و بنوسین،كەچی ، لەم پەری دنیاش ،لەسویدو ،لەئوستورالیاش نقەمان لیوەنایەت •جگە لە تیوری وشك و سواو ،جگە لە خگە لە پەخشان نوسین،ناتوانین رای زەق و بی ترس بدەین• **بوچی ؟**هیچ شتیك بەقەدەر ئەم ترسنوكیە لەمەترسیمان نزیك ناكاتەوە هەربویە دەبیت لەهەموو شت زیاتر لەترسنوكی بترسین•
مە سەلە هەلبژاردنی سانسور نییە، مەسەلە رەتكردنەوەی سانسور خویەتی•

خەباتی بازنەی دوو دەمە ،
ئەركیكی گرنگی ئەمرویە

ئەمرو خەباتی گەلەكەمان گەیشتوتە ئەوەی كە بلیین: **مەسەلە ئەوە نییە خومان بە كوشت بدەین،مەسەلە ئەوەیە،چون و لەپیناوی چی دا ،دەبینە قوربانی،ا •ئایا ئاكامی ئەوەی دەی كەین،چیەو چی دەگەیەنیت؟**•ئەم بیركردنەوەش دەوری پراكتیكی خوی نابینیت ئەگەرئاستی هوشیاری كومەلەكەمان بەرز نەبیتەوە بو ئەو رادەیەی كەئەم شتانەی تیادا دەبینیت•هەربویەش **:پیویستە لەیەك كات دا بە دوو شیوە بچین بو مەسەلەكە،شیوەیەكیان لیكولینەوەو قولبونەوەیە،بو ناو رەگ و جەوهەری مەسەلەكان،شیوەیەكی تریشیان،راستەو خو بەرەو روی ئەو دیاردەو جولانەوانە ببینەوە كە رەگ و ریشەی قولیان هەیە. ئەمە لەوەدەچیت بە دوو دەست شتیك بگرین**، لە لایەكەوە هەولی دەدەین بو قلب كردنەوەی **تیگە** نەگەتیفەكانی كلتورەكەمان و لە لایەكی ترەوە راستەوخو بەرەو روی هویە راستەو خوكان دەبینەوە ،ئەوانەی كەرەگ و ریشەی قولیان هەیەو بو خویان دیاردەو جولانەوەی ئەو بنەرەتانەن، واتە **:لەیەك كاتدا لەبنەوە دەچینە سەرەوەو لە سەرەوە دیینە خوارە. لە رەگ و ریشەكانەوە بو دیاردەكان و لە دیاردەكانەوە بو رەگ و ریشەكان**، بەم شیوەیە حەلەقەیەكی داخراو دروست دەبیت، **،لەم بازنەیدا ،سەركەوتن هاتنە خوارەوەیەو ،هاتنەخوارەوە سەركەوتنە.**
ئەمە بازنەی ستراتیژیكی گرنگی ئەمرویە • ئەمەیە مەبەستمان لەخەباتی **بازنەی دوو دەمە** تیگەیشتنلە رەگ و ناوەوەی مەسەلەكانیش ئەركی فەلسەفەی زانستیە. فەلسەفە هیلانەی خوی لە لقەكانی زانست دروست دەكات ،فەلسەفە بە بی زانست شتیكی خەیالە و ناتوانیت جیهان بگوریت.كەواتە ،**دەمی ناسینی جەوهەری مەسەلەكان دەمیكیی فەلسەفی زانستیە**•ئایە بەچی و چونلە دیاردەكان دەچینە پیشەوەو مامەلەیان لە سەردا دەكەین؟ ئایە دیاردەكان شتیكی جیاوازو دابراون لەرەگەكان؟ئایا سیاسەت و فەلسەفەی زانستی دوو شتی دابراون لە یەكدی؟ لەوەلام دا :نەخیر **بیرو سیاسەت دوو شیوەی فەلسەفەن لە دوو بواری جیاوازدا. كەواتە دەمی دووەم شیوەی سیاسی فەلسەفەكەیە.**
پی بەپیی ئەوەی كە، گشت لەناو بەشەكان دا ، خوی دەردەبریت و بەشەكانیش گشت دروست دەكەن،ئەوا : **بازنەی فەلسەفەكە وەكوگشتی بازنەی شیوە جیاوازەكانی خو دەربرینە.**
ئەم سەردەمە سەردەمی ئەوە نیە بزانین كی سەنای دیموكراتی دەكاو كی دژی دیموكراتی دەدویت ،ئەم سەردەمە سەردەمی ئەوەیە دیموكراتی بناسینەوە ،چونكە هەموو كەسیك لافی دیموكراتی لی دەدات• بەلام ئایا دیموكراتی خوی چیەو كی لە راستی دا دیموكراتیە؟ ئایا سەدام حسین كە پالەوانی شوڤینیی و دیكتاتور یەو رای وایە ،ئەوەی حوكمی عیراق بكات دەبی حوكمی زەویەك بكات بەبی مووێف،باسی دیموكراتی ناكاو دەلیت دیموكراتی شتیكی خراپە؟•
ئایا ئیمە دەبیت گوی بگرین،یان بروانین و ورد ببینەوە؟ بیگومان بو ئەوەی دیموكراتی بناسینەوە دەبیت بروانین و ورد ببینەوە ،ئەوساش كردارو هەلویستەكان دەبیتە بپیوی دیموكراتی نەك قسە• بەكردارو هەلویستەكاندا دەزانین كی چیە؟
كەواتە مەسەلەی ئەمرو مەسەلەی گوی گرتن نیە لە باسی دیموكراتی،بەلكو مەسەلەی روانین و وردبونەوەیە لە جولانەوەی دیموكراتی
شتیكی چاك ناتوانین بكەین بەبی ئەوەی نەژادی دیموكراتی تیا دابیت•گەیشتنی كورد بە مافەكانی شتیك نیە لەدیموكراتی جیا ببیتەوە،چونكە دیموكراتی پوزەتیفە ئەوا لەگەل ⬅

٢٢ گاڵتێر
پڕۆیشتنی ناڕەزایی

هێمن

بو سەلماندنی ئەو راستیەی کە مروڤە دوور و ولاتەکان لە ئازارو ژانی میللەتەکەیاندا دەژین و خو بە خاوەنی کیشەکەی دەزانن،نزیکەی(٦٠) کەسی دانیشتوی شاری ئوپسالە هەستان بە روشتنیکی نارەزاییانە دژی بومبارانە درندەکەی فروکەکانی رژیمی نەژادپەرستی تورك.

رویشتنە کەلە لایەن کومەلەی کلتوری کوردوستانیەوە- ئوپسالە - سەرپەرشتی کراو ریکخرا لەکاتژمیری ٣٠، ١١ی ریکەوتی (٢٢-٢٣/٨/٨٦) لە سەنتەری ئوپسالەوە دەستی پی کرد بەرەو، ستوکهولم. لەم شەست کەسە ١١ کەسیان ئافرەت بوون. ٢٢ سەعاتی خایاند،بەلام ئەم روشتنە لە لایەن دەسگای راگەیندنەوە پشت گوی خرا لە ستوکهولمیش دریژە درا بە روشتنەکەو ژمارەیەکی زوری کوردەکانی ستوکهولمیش بەشدارییان کرد.خوپیشاندانەکە چووە بەردەم هەردوو بالویزخانەی رژیمە نەژاد پەرستەکانی تورکیا و عیراق.

نارەوایی دەربریە بە روشتن،ماگرتن لە نان خواردن و لافیتە هەلگرتن و هیندی شتی دی کە یەکیکە لەو چالاکیە کەمانەی کە خەلکی دوورە ولات دەتوانن لەسنوری ئەو ولاتانەدا پیی هەلسن.

کاریکی وا،کە شیوەیەکی نارەزایی دەربرینە لەچەند لاینیکەوە،لەسنوری پروپاگەند دەکردنەوە،سوود بەکیشەکە دەگەیەنیت.

یەك،خەلکی ئەو ولاتەی خوپیشاندنەکەی تیا دەکریت بە سوچیکی کیشەکەدەناسینیت، دوو، خەلکە دور و ولاتەکە لیکدی نزیك دەکاتەوە،سی ترسە خورپەیەك گەر کەمیش بیت.دەخاتە دلی رژیمە داگیرکەرەکانی کوردوستانەوە،کە ئەم خەلکە دوور وو ولاتە بەدل لەگەل میللەتەکەیدایە،ئامادەیە پشتگیریی لی بکات،کە ئەمە خوی، لەخوی دا هاندەرو پالپشتی یەکە بو ئەو خەلکە زور لیکراوەی وو لات. ٥

گوڤاری ئەکتویلت ئی پولیتیکن)ی سوسیال - دیموکراتی سوید،ژ ١٩، ٩٨٦،نوسیویەتی :-

کاتیك رونالد ریگن و راسترەوەکان،دژایەتی جیهانی کومونیست دەکەن لە جیهانا و هەتا ئیستا سەدەها ملیون دولاریان تەنها خستوتە مەسەلەی هوندوراس/نیکاراگواوە،ملیونەها لە ولات USA، لەبرسا دەمریت.

هەتا ئیستا رژیم ١٢ ملیارد دولاری تەنها لە پارەی تەرخانکراو بو خواردنی بەکارت وەرگیری هەزاران،کلداوەتەوە.ئەمە لە کاتیکا کە پارە- تەرخانکردن بو پاریزگاری زور بە پری زیادی کردوە.

هەروەها ئەوە دەردەخات کە منال بە زوری و بە ئاشکرا ئەم کارەساتەی پیوە دیارەو دەپرسیت:

ئایا دەزانیت :

× لە USA هەر منالیك لە سێ منال زامنی تەندروستی نیە؟

× هەر منالیك لە شەش منال بو هەژاریی لە دایك دەبیت؟

× هەر منالیك لە هەشت منال داك و بابی بی کارە؟

× هەر تازەهەلچویەك لە سی تازە هەلچوو پیش حەڤدە سال نەچوتە لای دکتوری ددان؟

× یەك ملیون منالی هەرگیز ناچنە قوتابخانە ؟

× یەك ملیون منال بە هوی خراپ لە گەل جولانەوە لە مالەوە هەلدین ؟

× ٣٠ ملیون منالی ئەو دایکانەی کاردەکەن چاودیری ریك و پیکیان نیە ؟

ئەمە مشتیك بوو لە خەرمانی ئەو دیو شاشە کە.

ئەوانەی بیرکردنەوەیان لە چاویانایە تەنها ئەوە دەبینن کە پیشانیان دەدریت. ٥

پاشماوەی...

مەجید نەدیم...

رەنگە دەیان جار هەستی بریندار کرابیت،رەنگە دەیان جار دەستیان نابیت بە رویەوەو قسەی رەقی بە گوی دا درابیت.بە هەرحال مەجیدیش یەکیك بو لەو کەسانەی کەلە سەر شانوی ژیان دەوری، کویرەوەری دەبینی.

جاریکی دی لەسیتەك شیعریکی دورو دریژی بو خویندمەوە،سەرەتا باسی ئەوەی کرد چون ئەو شیعرەی نوسیوە،نەدیم وتی: کومەلیك برادەری کونم بەیەکەوە شەویك دادەنیشن و دەخونەوە بە کومەل نامەیەك بو من دەنوسن و باسی رابواردن و بەزمی خویان کردبو،منیش زور دلم لە خوم داما و ئەم شیعرەم نوسی. بەداخەوە لەو شیعرە، تەنها ئەم دیرەم لەبەرە:

بە تو چی ئەی دلی سەودا،ئەگەر خەلکی لە بەزما بیت ؟
سەری مەستان لەسەر سینەو لە کوشی گەرمو نەرمابیت.
کە من روژگار بەسەریادام، جلی مەینەت لەبەرما بیت.
لەکویوە خوشی دەتوانیت بە دوکان و گوزەرما بیت؟

مەجید زور جار لەبەر خویەوە ئەم شیعرەی دەوت

هەتا ماوم لە دنیادا پەپولەی باخی ئاواتم
بە دل هەر چەشنی خەرمانە لە دەوری مانگی گوناتم. ٥

هەموو پوزەتیفەکاندا لەنوقتەی پوزەتیڤ دا، یەك دەگرنەوە،چونکە دیموکراتی باشە ئەوالە هەموو شتە باشەکاندا هەیە.کەواتە هەموو شتە باشەکان ئەوانەن کە بەبی نەژادی دیموکراتی ئامادە نابن.

ئایا مەسەلەی دیموکراتی لەو ولاتانەدا کە کوردستانی بەسەرا دابەش کراوە مەسەلەیەکی دابراوە لەمەسەلەی کورد؟ لەوەلام دا،نەخیر بەلام ئایا دیموکراتی بیریکی موتلەقە؟ ئایا لەئاسمانەوە دیتە خوارەوە؟ ئایا دەبیت مەسەلەی کورد چاوەریی هیناتنی دیموکراتی بکات لەوەلام دا نەخیر..

ئەگەر مەسەلەی کورد بەبی دیموکراتی نەتوانریت ئامادە بکریت،ئەوا دیموکراتییش بە بی مەسەلەی کورد لەو ولاتانە دا، نایەتە سەر کار.

بویە خەباتکردنی گەلی کورد لە پیناوی بە دی هینانی مافەکانیا،خوی لەخویا خوباتی دیموکراتیە لەو ولاتانەداو پشتگیریی کردنی ئەم خەباتەش لە لایەن ئازادیخوازانی گەلانی سەر دەستەوە خەباتی دیموکراتی و ئازادی خویانە،

بویە ئازایخوزانی گەلی سەردەست نەك نابیت مەرج دابنین بو رزگاری کورد بەلکو دەبیت خەباتیشی لەپیناودا بکەن،ئەمە نەك لەبەر، ئەوەی کە کورد گوناحەو ئەوپیا و چاکانەش دەبیت چاکە بکەن، بەلکو لەبەر ئەوەی ئەمە خوی خەباتی دیموکراتیە. هەرج مەرج دانانیك و کە موکوریەك کە دەکریت بەرامبەر بە مەسەلەی کورد،لیدانە لەدیموکراتی.

مەسەلەی کورد رونترین و دەولەمەندترین وارە، کە مومارەسەی دیموکراتی تیادا بکریت.

کەچی بە داخەوە،خوبەستنەوە بەهەندیك تیگەو گوتەوەی(م - ل)ەوە، وەکو شتیکی موتلەق،زەمینەیەکی لەناو کومونیستەکاندا خوشکردوە کە مافی کورد خیریکەو دەدریت،مەسەلەیەکی موتلەق نیەو خوی بو خوی بەس نیەو دەبیت چارەسەرکردنی راوەستاوبیت لەسەر چەند مەرجیك،وەکو ئەوەی مەسەلەی کورد مەسەلەیەکی زهنیی بیت.ئەم دانەنانی مەسەلەی کوردە وەکو شتیکی موتلەق،وەکو ئامانج،بو(م - ل) یەك راستە،بەلام ئەم (م - ل) یە،لیرەدا،بە گویرەی زانست هەلەیە،ئەمە هەرگیز لەگەل زانست دا نایەتەوەو ئایدیالیزمیکی روتە.

ئەم لەقالبدانە،گەنجینەیەکی دەولەمەندی بە جی هیشتوە بو بەرەی ئیمپریالیزم.

\+ \+ \+

پەنابردنەبەر داپلوسین و دژایەتی دیموکراتی تەنها خزمەتی ئامانجی نەگەتیڤ دەکات.بە کارهینانی شتی خراپ پەیوەندی بە شتی خراپەوە هەیە.ئەمە راستیەکە وەکو چون دوو جاردوو، دەکاتە چوار.هەموو بیانوهینانەوەیەك بو کردەی نا دیموکراتیانە تەنها هەلخەلەتاندن و چاو بەستنە.بویە ئەوەی بروا بە کردەوە نادیموکراتیەکان دەکات،دەبیت ئەو راستیەی لەبەر چاو بیت،کە مرویەکی خەلەتاوەو بەس.

هەندیك کردە داپلوسەرەکانی بەوە رەواج دەکات کە گوایە،ئیستا کاتی دیموکراتی نیە.کاتی را دەربرین و گفتوگو نیە.ئەمە بو ئەو تاقمە کەسانەی کەنوینەری لایەنی داپلوسەری کلتورەکەمانن، راستە،بەلام جولانەوەی زانستی میللەتەکەمان دەبیت پیچەوانەی ئەم پاریزگاریکردنە لە بیری کونەوەستیتەوە.

زانستخوازەکان دەبیت هەمیشە ئەو راستیەیان لەبەر چاو بیت کە مەسەلەکە لابردنی نوینەری، کورسیەکان نیە،بەلکو لابردنی کورسیەکان خویەتی.مەسەلە لەدایکبونی بەندیخانەیەکیتر نیە،بەلکو مەسەلە روخاندنی بەندیخانە خویەتی مەسەلە بەکوردی کردنی ئازادی زەوت کردن نیە مەسەلە روخاندنی ئازادی زەوت کردن خویەتی.

ئەمە شتیك نیە کە جیاواز بیت لە مەسەلەی رزگاریی،بەلکو بەپیچەوانەوە،رزگاریی کورد لە سەرکەوتن و گەشەکردنی دیموکراتیی دایە.ئیمە ناتوانین سەرکەوتن بەدەست بهینین ئنجا باسی دیوکراتی بکەین،چونکە سەرکەوتنەکە خوی بەبی دیموکراتی نایەتە دی. چونکە دیموکراتیی خوی بەنزین و دلی سەرکەوتنەکەیە.

ئەوەی بیری داپلوسین بە کوردی کردوە هەرگیز، دوژمن نەی توانیوە بە کوردی بکات.

کوشتنی دیموکراتیی لەناو خوماندا یەعنی کوشتنی مەسەلەکەمان،یەعنی نەهیشتنی زەمینەی سەوز بونی خەباتەکەمان،یەعنی نەخوشکەوتن و لاوازبونی جولانەوەکەمان وسەرئەنجام کەوتنی،تەندروستیی هەر جولانەوەیەك راوەستاوە لە سەر ڤیتامینیی دیموکراتیی. بویە هەر کەسیك دەبیت ئەوەی لەبەر چاو بیت،کە هەر لیدانیك لە دیموکراتی لیدانە لەمەسەلەی رزگاریی.

ئەگەر دوژمن لە دەرەوەو فیزیکیی زیان بدات لە جولانەوەکەمان،ئەوا لیدان لە دیموکراتیی لەناو خوماناوە وەکو کیمیا ویی کاریگەر دەکات.

لەبەر ئەوەی مەسەلەی کورد یەکیکە لەمەسەلە تیکپچراوەکانی جیهان ئەوا کورد لە هەموو کەسیك زیاتر پیویستیی بە دیموکراتیی و قاچ راکیشان و گفتوگو هەیە لەسەر مەسەلەکان. ٥

دڵگەورەکەی کامەران

بە پێی ڕۆژنامەی سەردەمی نوی، ٨٦/١٢/٧ دوا ڕۆژی ژیانی شاعیری ناسراو کامەران موکری بوو. کامەران ساڵی ٩٢٧ لە سلیمانی لەدایك بوەو هەر لەوی بە شەست ساڵی کوچی دوایی کرد.

کامەران چەند جاریك لە خەباتا زیندانی کراوە. ساڵی پەنجاکان دەوریکی گرنگی هەبوو لە تیکوشانی کوردایەتی دا ،ئەوەی لەودەمەدا ژیابیت سەنگی کامەران ناس دەکا ، موکری زور جار دەخرایە سەر شان یان لەسەر دیوارەکان، بە دەنگە بەرز و حەماسەکەیەوە، موعاناتی جەماوەری دەردەبری :

چاوم هەڵبڕی دیم ئەم میللەتە
دیمەنی ژینی قەنارە و پەتە
جا بۆیە ئەبێت پشکۆی تولە بم
قوربانی خاك وەهی ئەم خۆڵە بم

کامەران موکری مروڤیکی دل پاك و ڕەوشت بەرزو عاشق بوو. زور جار بە سەرهاتی خوش و گرنگی دەگیرایەوە، خاوەنی ئەزمونیکی زور بوو. کامەران دەیگوت لە موکریانەوە هاتوین بویە ناسناوی موکریم هەڵبژارد. کامەران چەند بەرهەمیکی لە دوای خوی بەجی هیشتوە،دیاری، ٩٧٥ ،ئاگرو ژیلەمو ٥٩، گولە ئەستیرە ٥٩، گولالە سورە ٦٨.

لەم دواییەدا لە زانکوی سلیمانی وانەی کوردی دەوتەوە.

هەمیشە لەناو قوتابیەکانا خوشەویست بوو ،هەر کە دەهاتە دەرەوە قوتابیەکان پورەیان لە دەور دەدا.

کامەران شایەنی ئەوەیە دەیان نوسین و پەراوی لەسەر بنوسریت، ڕوژنامەکەمان دەرگای لەسەر پشتە بو هەموو ئەو نوسەرانەی دەیانەویت لایەنیك لە لایەنەکانی شاعیری کوچکردومان بنرخینن. ٥

توش کوژراوی سبەینییت

یەکیتی نیشتمانی لەژیر ناونیشانی شە هیدانی ئە م مانگەدا ئەم هەواڵەی بلاو کردوە :

لە ٨/٧ و ٨/٢٤ دا ،فروکەکانی بەعسی فاشست بوردومانی دولی جافەتیان کرد ،کە دەکەویتە نیوان ناحیەی کاریزەو قەزای دوکانەوە،ئەنجام شەهید کردنی ٩ هاوولاتی و پیشمەرگەیەك بوو

× عوسمان موحەمەد خوی و هەردوو کورەکەی، باوەشی،زاناو دانا ، ٤٠، ٥، ٧ ساڵ.
×مەندە سالح فەرماندەی کەرت .
× گولجین حەمە ئەمین .
×شەمسە، ٤٠ساڵ.
× مام خدر حەسەن، ٧٠ساڵ.
× شەهلا حاجی مستەفا ، ٥ساڵ.
× حاجی ئایشی پیروت، ٥٠ساڵ .
× ٢٧ کەسی تریش زامار بوون. الشرارة (٨)

منال و پیرو دانیشتووش هەر دەکوژرین،توش کوژراوی سبەینییت،بترسە و بکەوەرە خوت کوردوستانیکی ئازاد ئەرکی سەرشانی هەموە.

ساڵی تازەتان پیرۆزبێت

هە ستە لە خەو ئەی لاوی کورد
تی بکوشە بەدەست و بەرد
هاوار ئەکا دایکی وەتەن
وا گیان ئەدات پیا یا بگەن

(فایەق بیکەس)

ئەم توپی زەویە تەنها بو دەسەلاتدارەکانی جیهان پچوك بوتەوە ،دەتوانریت هەوالیك یان فوتبولینیك لەیەك کات دا لەهەموو جیهاندا بیت . بەلام ئەم جیهانە بو بلوکێکی کورد کە خوی و کورەکانی باوەشی لەژیر شریخەی فروکەکانی ڕژیمە داگیرکەرەکانی کوردوستانا دینە کوشتن،زور گەوریە، هەر ئەوەندە گەورەیە کە کوردەکە خوشی نای بیستیت.

ئەم جیهانە دەلی‌ی ڕوباریکی هەستاوە، زور بە خیرایی دەڕوات، بەلام لە ناو ئەم جیهانە خیراییەدا ،ئیمە هیشتا پرخەمان دیت.

با هەمو سەری ساڵیك ئاوڕو لە دریژایی

دوانزە مانگ بدەینەوە،بزانین چیمان کردووە؟ چیمان لابردوەو چیمان دروست کردوە؟ ئەوەی کردومانە یەعنی ئیمە، ئەوەی کردومانە باش ترین ئاوینە یە خومانی تیا ببینین.

نامەی بو بنوسە، ڕەخنەی لی بگرە پیشنیازی بو بنیرە، بلاوی بکەرەوە،بە ڕوژنامەی خوتی بزانە،

ناونیشانەکەمان بەم شیوەیە بنوسە :

(لەدایکبوون)

BOX 25028
750 25 UPPSALA

ژمارەی بانك :

PK BANKEN
3039-48-74285
LADAIKBON

تکایە!

× ـ ئەگەر دەتەویت ژمارەکانی ترت پی بگات، دەبیت پیش دەرچونی ژمارەی دوو پارەی سێ ژمارە بنیریت.

× ـ ئەگەر ناتەویت ژمارەکانی ترت پی بگات، تەنها پارەی ئەو ژمارەیە دەنیریت کە پیت گەیشتوە،
× ـ نرخی ژمارەیەك (١٠) کرونی سویدیە جگە لە پارەی پوست کردنی.
× ـ لەبەر ئەوەی ڕوژنامەکەمان هیچ پارت و ڕیکخراویکی لە پشتەوە نیە، پیویستی بەپشتگیریی و یارمەتی ئیوەیە:

هەندیك دەبیت بە تاریکی دا بڕوات.ئەوانەی تر بە ڕوناکیا، پیاو تەنها ئەوانەی ڕوناکیە کە دەبینیت. ئەوانەی تاریکیە کە نابینت.

(بریخت)